امریکا د ولسمشریزو ټاکنو لپاره ۲۹ میلیونه ډالر مرسته کوي

په کابل کې د امریکا سفیر جان بس اعلام کړې چې هیواد یې له افغانستان سره د ټاکنو د مصلحتي چارو د پرمخ بیولو لپاره ۲۹ میلیونه ډالر مرسته وکړي. جان بس پرون چهارشنبه ورځ په استولې اعلامیه کې د ټاکنو د بودیجې د نهایي کېدو هرکلی کړی او زیاته کړې ده، چې امریکا هم د پخوانیو ټاکنو د بریا لپاره له افغانستان سره ۲۹ میلیونه ډالر مرسته کوي. جان بس وایي، هیواد یې په افغانستان کې د کورنیو څارونکو مصارف هم ورکوي، چې خلک د ټاکنو د اعتبار او روڼتیا په اړه ډاډمن شي. جان بس دغه راز ټینګار کړی چې د خلکو له نغدې سره سم باید ټول ولسمشري کاندیدان په هیڅ ډول له دولتي سرچینو په کمپاینونو کې استفاده ونه کړي. ټاکل شوې چې د ولسمشرۍ ټاکنې د دارونې میزان میاشتني په شپږمه وشي. دا وار ولسمشرۍ ته ۱۸ کاندیدان دریدلي چې د ټاکنو لپاره تر اوسه حکومت کمیسیون ته شپږ اعشاریه ۹ میلیارده افغانۍ ورکړې او ۲ اعشاریه ۲ میلیارده افغانۍ یې نه نړیوالې ټولنې غوښتې دي

Ketabton.com

...الي هوکړه، پر ولسمشریزو ټاکنو اغېز نه لري»

...د اساسي قانون له مخې یو ضروري پروسه ده او د افغانستان راتلونکی ولسمشر هغه که زه وم ... ولري، خلکه سره له سختې پرېکړې، سختې چارې وحل غواړي او باید وکولی شي چې بیرته یې د افغانستان پر خلکو ومني.»

... هغه امریکا او طالبانو ترمنځ لومړوړې د سې شپې په ورځ په کابل کې د ترکیبې د «بي ار تي» له نړیوالې شبکې سره په مرکه کې وویل، د امریکا او نورو مذاکره کوونکو سره یې په دې توافق کړی چې له طالبانو سره له انتخاباتو مخکې پر ابتدایي سوله باندې د سولې پر یو کاري چوکاټ توافق وکړي. په دې مرکه کې

۸ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مؤقت حکومت غوښتنه د افغانانو د تباهۍ ((طرحه!)) ده

سرمقاله

له لویه پله مرغه؛ چې د ولس د ارادې، غوښتنو او ملي ګټو پر خلاف یو شمېر کړۍ، لا هم په افغانستان کې د ولسي نظام پر ځای د «مؤقت حکومت» د راوستلو هلې ځلې کوي، هغه «مؤقت حکومت»، چې د افغانستان د تاریخي او قسم خوړلو دښمنانو له خوا د افغانانو د بربادۍ او د هېواد د له منځه وړلو طرحه ده؛ دا طرحه لومړی د پاکستان لومړي وزیر عمران خان په خوله بیان شوه، بیا یې په کابل کې ځینو پورته شو او دا ځل د ولس له مخالفت سره سره بیا هم د هغو کړیو له خوا زمزمه کېږي، چې د ملت اراده او ملي ګټې ورته د تیوت د بهانې هومره ارزښت هم نه لري؛ ځکه د «مؤقت حکومت» د دغې ناوړې او پلیتې طرحې پرضد د ولس او حکومت دریځ معلوم دی او هغه دا چې دا طرحه پوچه طرحه ده، دا طرحه د افغانانو د بربادۍ او د هېواد د ورانولو او تجزیې طرحه ده؛ افغان ولسمشر محمد اشرف غني یو ځل بیا له ترکیې تلویزیون سره په مرکه کې د «مؤقت حکومت» طرحه اندېښنه او په دې اړه یې د حکومت او ولس ګډ دریځ یو ځل بیا روښانه کړی دی. د ولس دریځ د تېرې لویې جرګې میاشتې په ۱۲ مه د سولې لپاره په ملي مشورتي لویه جرګه کې معلوم شو او د دې جرګې د ملي ریښتینو استازو په پرېکړه لیک کې د «مؤقت حکومت» پرضد ملي غږ پورته شو او غوښتونکي یې په سختو ټکو وغندل شول، خو دې جرګې د اوسني حکومت ننګه او ملاتړ بیان کړ. دا هغه لویه جرګه وه، چې څه ناڅه درې نیم زره استازي یې د لومړي ځل لپاره د ولس په اراده او د انتخاباتو له لارې غوره شوي وو، نه پایله یې هم ورکړه او د نورو فرمایشي جرګو پر ځای یې د ملت اساسي غوښتنې مطرح کړې، نو دا نه که هر څوک بیا هم هڅه کوي، چې د «مؤقت حکومت» د راوستلو او د ولسي نظام د پرځولو لپاره کار وکړي، هغوی په ملت کې د لا نورو کړکېچ ورکړې او خپل ځان په خپله سپکوي؛ دا ولې یوه بله بېولاله هم شته، چې د «مؤقت حکومت» د ټینګښت غږ پورته شي، نو بیا به بله پلمه د ولسمشریزو ټاکنو د ځنډولو او د افغانستان د نظام پرضد د نورو مخالفتونو د راولارولو لپاره پورته کوي؛ هغوی وایي، چې ولسمشریزې ټاکنې دې له طالبانو سره تر سولې وځنډول شي؟ هو سوله د افغان ولس ملي غوښتنه او ستره اسلامي فریضه ده، چې افغان ملت تر بل هر څه ورته ډېره اړتیا لري، خو کومه نه سوله، چې تر اوسه په هیڅ ټوګه پیلې شوې نه ده، دوه ځله ولسمشریزې ټاکنې د همدې سولې لپاره وځنډول شوې، اوس هم تر ټاکنې یا میزان میاشتې پورې نږدې موده ده، چې د سولې لپاره بسنه کوي، دا ګز او دا میدان، څوک سوله راولي او له چا سره سوله کوي؟ افغان ولس له هغو ټولو وړکوونکو پوښتي، چې د ولسمشریزو ټاکنو په دوه ځله ځنډولو سره، چا سوله را وسته او یا یې سوله ممکنه کړه؟ له اوسني طالب سره خو سوله کېدای نه شي، ځکه دا طالب په افغانستان کې د پاکستان، ایران، روسیې او د پردې تر شا د انګرېزانو د ناوړو ګټو د دوام لپاره د جګړې لوټکي دي؛ چې هیڅ د سولې لپاره تصمیم نه شي نیولی، خو افغان حکومت د سولې راوستل لومړیتوب ټاکلی او که بیا هم طالب په خان خپلواک شي، نو نوی دې تر ولسمشریزو ټاکنو وروسته سوله وکړي، خو د ناشونې سولې په پلمه د ولسمشریزو ټاکنو ځنډول، په اصل کې افغانستان د بحران او بلې جګړې او ر له ور لېل وهل دي؛ افغان ولس او په تېره بیا افغان حکومت د داسې ناوړو پلانونو مخنیوی په ټول زور او قوت سره کوي او ولسمشریزې ټاکنې یا د ولسي حکومت د دوام اړتیا وېني، چې د ملت خیر په کې دی که له ټاکنو وړاندې سوله ونه شي، نو غوره ده، چې د سولې لپاره نوی ټاکل شوی ولسمشر د سولې هڅو ته دوام ورکړي، د سولې لپاره تصمیم ونیسي او باید د سولې مهم او حیاتي تړون لاسلیک کړي.

د ترکیې له ((TRT)) راډیو تلویزیون سره د جمهوررییس غني مرکه

۱۳۹۸ د چنګاښ ۲۴ | ۲۰۱۹ د جولای ۱۵ مه

خبریاله: منه چې تن مو د ترکیې دولتي راډیو تلویزیون شبکې «TRT» ته وخت ورکړ.

جمهوررییس غني: خوښ یم چې ستاسو هرکلی کوم. همدا راز د ترکیې خلکو او حکومت ته مې نېکې هیلې ورسوئ.

خبریاله: له یوه لوري طالبانو د (اسلامي) امارت د بیا راژوندي کولو لپاره خپل پروګرام پټ نه کړ او له بل لوري امریکایان هم (له افغانستان) څخه د خپلو ځواکونو د ایستلو غوښتونکي دي. په دوحه کې د غونډې په ترسره کېدو سره، داسې ښکاري طالبان لوړ موقف خپل کړی او امریکایانو هم امتیازات ورته په پام کې نیولي دي. ستاسو په نظر، د دوحې غونډه به په افغانستان کې د سولې د ټینګښت لامل شي؟

جمهوررییس غني: زما په نظر، دا ټول د فرضیاتو په کچه کې دي. اساسي موضوع دا ده چې په افغانستان کې ثبات یوازې د یوه ډیموکراټیک بهیر له لارې امکان لري.

لومړی، که څېرې مو داسې سیستم ته لاسرسی ونه لرو، چې خلکو ته د خپل هېواد د رهبر د انتخابولو زمینه برابره کړي، نو د ثبات ټینګښت امکان نه لري. د افغانستان خلکو هېڅکله هم امارت نه دی منلی، بلکې په تصنعي ډول پر دوی تحمیل شوی و. د سولې مشورتي لویه جرګه چې د غویي میاشتې له ۹ تر ۱۲ مې جوړه شوې وه، په «جمهوري نظام» ټینګار وکړ. سوله باید په جمهوري نظام کې راشي، نه په اسلامي امارت کې.

دویم، یوې هوکړې ته د لاسرسي لپاره تیاری، د هوکړې نتیجه ګیري او د هوکړه لیک تائید د سولې د هر بهیر مراحل ګڼل کېږي. یوازې خلک کولای شي د پارلمان، لویې جرګې یا ټولپوښتنې له لارې د سولې هوکړه لیک تائید کړي. په همدې اساس، باید پوه شو چې دا بهیر بېلابېلې مرحلې لري.

د امریکا او طالبانو ترمنځ بحثونه پر څلورو اصلي برخو متمرکز دي. چې په ټولو موضوعاتو هوکړه ونشي، په هیڅ یوې موضوع به هوکړه نه کېږي. له کوم وخته چې د افغانستان حکومت د روان کال په جنوري میاشت کې، په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو د حضور کچې د ارزونې وړاندیز مطرح کړ، پر دې موضوع د نظر هیڅ ډول اختلاف نشته. یقیناً تاسو به په دې اړه نوري پوښتنې هم لرئ.

له تروریستي شبکو سره د اړیکو قطع کولو په اړه د طالبانو د ژمنتیا موضوع یوازې په امریکایانو پورې نه مربوط کېږي، بلکې دا په ړیواله، سیمه‌ییزه او په ځانګړي ډول په ملي کچه یوه موضوع ده. په همدې اساس، دا ساده موضوع نه ده، چې کوم تضمین یا د تائید او ارزونې سیستم ته له لاسرسي پرته په راحتۍ (طالبانو) ته امتیاز ورکړل شي.

دریمه موضوع، اوربند دی او موږ په بریالي ډول دا کار کړی. باید وویل شي چې د سولې راوستو لپاره د اوربند نوښت د افغانستان د حکومت له لوري مطرح شو، ځکه چې د پخواني جمهوررییس په وخت کې اوربند ناشونی و، خو موږ هغه عمومي کړ.

څلورم، د افغانستان د حکومت او طالبانو ترمنځ خبرې دي؛ چې باید مذاکره وکړو.

دوه نور اساسي موضوعات: لومړی د نښه یې توکو او له جرمي اقتصاد سره د طالبانو اړیکه ده، چې دا یوه نړیواله او سیمه پېژه موضوع ده. دا موضوع د هیرولینو د تولید له مرحلې تېره شوې او اساسي موضوع د مت آمفتامین او شیشې د روږدي کوونکو موادو تولید دی، چې په نړیواله کچه ورته پاملرنه لازمي ده.

او بله موضوع د پاکستان او له طالبانو سره د دغه هېواد اړیکې دي. په همدې اساس، زما په نظر په دې اړه قضاوت چې (طالبانو) ته امتیاز ورکړل شوی دی، تر وخت وړاندې دی. هم افغانستان او هم امریکا په دې اړه جدي هڅې پیل کړې او په دې برخه کې د دواړو هېوادونو سیاسي اراده شته ده. اوس توپ د طالبانو په میدان کې دی، چې مشخصه شي هغوی له دوامداره سیاسي بهیر سره یو ځای کېدو ته ژمنتیا لري او که نه.

خبریاله: تاسو به خلونو د طالبانو د جلبولو لپاره هغوی ته وړاندیزونه کړي، خو طالبانو بیا هر ځل له افغان حکومت سره له خبرو ډډه کړې. دلیل یې څه دی؟

جمهوررییس غني: دلیل یې ایډیولوژیک موضوعات، له امارت سره د هغوی تړلی فکر او (له نورو سره) د طالبانو اړیکې دي. باید ووایم چې موږ بریالیتوبونه هم لرو. په ۲۰۱۸ م کال کې، موږ په ۲۰ کلونو کې په لومړي ځل ځواکونو اوربند عملي کړو او هغه اوربند یوه ازموینه وه، چې په بشپړ ډول زموږ په کنټرول کې وه. د طالبانو لس زره کسان د هېواد له نورو خلکو سره یو ځای شول او تر اوربند وروسته هغوی په هیڅ صورت د جګړې بیا پیلېدو نه لېوالتیا نه لرله. له همدې امله باید د طالب جنګیالیو او رهبرانو ترمنځ یې توپیر وکړو. هغه موضوع چې د اوربند پر مهال په بشپړ ډول روښانه شوه باید نه دې هم انکار ونه کړو، چې د سولې ټول بهیرونه له پېچلتیاوو خالي نه وي او اعتقاد او نه منل د سولې په بهیر کې نوې موضوع نه ده. باید ووایم، د سولې هدف چې موږ یې هڅه کوو، هماغسې چې مشورتي لویې جرګې مشوره نه ده واک راکړی، هغه هدف دی چې خان مو ورته وقف کړی دی.

خبریاله: داسې ښکاري چې په دې اړه د نظر اختلاف شته، چې څوک د هېواد په ډېرو سیمو کنټرول لري. آیا دا موضوع اهمیت لري؟ تاسو په باور، آیا «د ډېرو سیمو او ساحو کنټرول» کولای شي د امتیاز اخیستو اساس وبلل شي؟

جمهوررییس غني: دا موضوع له دوو راویو تشریح کولای شو.

لومړی، که څېرې رسمي شمېرو ته وګورو، طالبان د هېواد د ټولو ۴۰۰ ولسوالیو څخه یوازې په ۲۲ ولسوالیو کنټرول لري. دا وضاحت د ستلې د ترلاسه کولو لپاره تاسو سره ډېره مرسته کوي.

دویم، د ارقامو عیني واقعیتونه په پام کې ونیسو. د هېواد ډېر نفوس په ښارونو کې ژوند کوي. که لږ تر لږه حد اقل د هېواد پنځه میلیونه کسان، چې د هېواد د ټول نفوس یو پر شپېته برخه جوړوي، په کابل کې ژوند کوي، که څېرې هغه لور ځلکه چې د ښارونو په مرکزونو کې ژوند کوي، محاسبه کړو، نو پایله به یې بېخي [illegible]

[illegible] ووایم چې آن د هېواد یو ښار هم د طالبانو په کنټرول کې نه دی.

فریم: د هېواد ځینې خایونه او غرنۍ سیمې دي کله چې «د تګ راتګ د آزادۍ» په اړه خبرې کوو، هغوی (طالبان) د خپلو شبکو په مرسته د تګ راتګ آزادي لري، خو د سیمو د کنټرول مسئله په منفي ډول تعریفوي. هر طالب پاسپورټ، تذکره او روښانه خدمتونو ته د لاسرسي غوښتونکی دی، چې دا کار په حکومت پورې اړه لري. هغوی له چیانو او ښاریانو سره یو شانته شباهت لري چې د لاسرسي او د خدمتونو د وړاندې کولو لپاره یې یو سیستم جوړ کړی دی.

اصلي موضوع، د طالبانو «منفي قدرت» دی، چې مشورتي لویې جرګې هغه د هېواد د اوسېدونکو لپاره یو مخرب قدرت، په روغتونونو برید، په پوهنتونونو برید او په کاروانونو د برید په توګه تائید کړ. په همدې اساس، دغه ډول قدرت یو مثبت لیدلوری نه، بلکې د جګړې یو تحریکوونکی عامل ګڼل کېږي او ټولنه هم هغه تائیدوي. په همدې اساس، دا خبره یوې حللارې ته اړتیا لري او موږ ځان مسوول بولو چې یوه حللاره ورته وړاندې کړو. دا موضوع زموږ د اجنډا په لومړیتوبونو کې ځای لري. په همدې دلیل، هر ډول انګیزه یا اندېښنه یوې حللارې ته د رسېدو په موخه د شرایطو د تغیر لپاره ده.

خبریاله: ښاغلي جمهوررییس، ښکاري ډېر افغان سیاسي اپوزیسیونونه لاس په کار شوي وي او لکه د امریکا متحده ایالتونه او طالبان غوښتل چې جوړوي، خو احتمالاً وکولی شي خپل سیاسي راتلونکي تضمین کړي یا هم اړ شوي له دې کار څخه پرته بل بدیل نه لري. کولی شئ خپل د سولې پلان توضیح کړئ؟

جمهوررییس غني: په پیل کې د سولې هغه پلان چې زه یې لرم، تولشموله دی. په دوحه کې د خبرو په ورستي دور کې چې مدني ټولنې، ښځو، ځوانانو او د ټولنې بېلابېلو اقشارو په کې ګډون کړی و، په خودجوشه، خو په ځرګند ډول له «جمهوري نظام» څخه دفاع وشوه. کله چې د سیاسیونو په اړه خبرې کوو، هغه سیاسي ګوندونه مې هدف نه دي، چې ځانګړې ټاکنیزې حوزې لري.

آیا هغوی پخپله دې کار ته خانونه انتخاب کړي؟ اساسي موضوع دا ده، چې د افغانستان حکومت، د افغانستان د خلکو منتخب استازی دی. د افغانستان د حکومت له هوکړې پرته هیڅ ډول حرکت نشي ترسره کېدای. آیا د سیاسیونو یوه ډله کولای شي اد خبرو د لوریو! سیاسي بندیان آزاد کړي؟ یقیناً چې دغه صلاحیت یوازې له حکومت سره دی.

زموږ د سولې پلان لاندې برخې لري:

لومړی، د سولې د ائتلاف جوړېدل، چې د ۲۰۰ کلونو لپاره زموږ جغرافیایي

[illegible] د هغه کې د بین المللي [illegible] لوبغاړو پیاوړو او متضمن ډول [illegible] که څې سیاسیون په [illegible] طالبانو سره دې یو او [illegible]

د مهم والي لپاره [illegible] د سولې ملاتړ او [illegible] لوبغاړو منځ‌ګړیتوب او ونډه‌والي‌ ته اړتیا لري.

فریم: د «خبرو» او «مذاکرې» ترمنځ باید توپیر وشي. هغه څه چې په دوحه کې په وروستي دور کې وشول، خبرې وې نه مذاکره. دغه لازمه بولم چې له جرمني او د پاکستان له استخباراتو، مؤسسې څخه د ګرم ځای د دغو خبرو اسانتیاوې یې برابرې کړې. خبرې موږ ته د دې امکان برابروي چې یو بل وپېژنو. باید ووایم چې د دوحې په روستۍ غونډه کې له ګډونوالو سره ښې ښوه ساعته لیدنه ترلاسه شي. ګډونوالو له [illegible] د ټولې موارد روښانه کړل او د دې لامل شول، چې د هغه تصور ترمنځ تفاوت روښانه کړي چې د [illegible] او وړاندې له [illegible] طالبانو د [illegible] او اوس یې لري. باید دا ټه چې د تحقق لپاره [illegible]

[illegible]

فریم: مذاکره څېرې تولشموله موضوع ده، خو مذاکره د دوو اصلي ځواکونو ترمنځ متمرکز بهیر دی. موږ په دوو مرحلو کې د یوې هوکړې په لټه کې یو. په لومړۍ مرحله کې یوې ابتدايي هوکړې ته اړتیا ده چې کتاب ته لاسرسي شرایطو چې څوارلس لوري پرې هوکړه وکړي او هغه کېږي تر سپتمبر وړاندې وړاندې ورسېږي. په دویمه مرحله کې، یوې هر اړخیزې هوکړې ته رسېدل دي. په پای کې، د هوکړې لیک د تطبیق موضوع ده. دا د سولې له سلو ژبلي هوکړې لوستلې دي. بحث پر دې مسئلې مې یو تمرکز کړی دی. په همدې دلیل باید پیسې او حساب شوی عمل وکړو. دوامداره سولې ته د رسېدو لپاره اړتیا ده.

څو ګونو مسایلو ته پام وشي. په همدې دلیل د سولې بهیر هره برخه مختلف شریکان، مختلف صفونه او مختلف ائتلافونه لري. په دې برخه کې اصلي موضوع د بنیاد محور اسولې هوکړه لیکدا تائیدي میکانیزم دی.

خبریاله: له هغه ځایه چې د سولې او جګړې په اړه د سیمې د څولنولو پالیسي حیاتي ده، آیا هغوی د سیمه پېر اتصال لپاره ستاسو د وړاندیز ملاتړ کوي؟

جمهوررییس غني: یقیناً د سیمه پېر اتصال لپاره موږ واقعاً د عمل په مرحله کې یو. خلور راتلو کاله وړاندې افغانستان په وچه کې د یوه ایسار هېواد په توګه منزوي ګڼل کېده. په داسې حال کې چې اوس د اسیا پر څلور لارې د بدلېدو په حال کې دی. هغه څه چې موږ د منځنۍ اسیا هېوادونو او له هغه هاخوا د قفقاز حوزې له هېوادونو سره کړي، حیرانوونکي دي. ولې شو چې باور وړ فضا رامنځته شوې ده.

[illegible]

[illegible] خیبر اړیوالو او سیمه پېروا لوبغاړو سیالي د طالبانو په مقابل کې طالبان [illegible] ترلاسه کړي دي، خو په منځمهال کې [illegible] لس کلن لیدلوری له اړینا ده. په افغانستان کې د یوه پیاوړي دولت موجودیت د [illegible] د ثبات او [illegible] اړینه شرایط امن

دی. افغانستان روان دی، خو اوس هم د تحقق لپاره لا ډېر ژبات کار پکې دی.

خبریاله: تاسې څو ځلې د پاکستان پاملرنه وکړه، تاسې په دې ګونډنې کې د پاکستان کې دي او فکر کوم اد دغه هېواد له چارواکو سره مو خو غونډې هم وکړې. سیاسي په ګټې د پاکستان د دې بهیر اخیستوا په کوم ځای کې واقع دی او اوسمهال په دې مذاکراتو کې څه رول لري؟

جمهوررییس غني: لومړی، له لومړي وزیر عمران خان سره مې خبري رشلونکې وې، په ځانګړي ډول کله چې هغه اړوندې دریسلي، د استخباراتي ادارې (ISI) رییس، د سوداګرۍ تولنه او د کابینې غړي په بحث کې شامل کړل. ما له هغوی څخه په مستقیم ډول سپینې پوښتنې وکړې او هغه ځوابونه چې ما غوښتل ترلاسه مې کړل.

لومړی، آیا په افغانستان کې د طالبانو په رهبرۍ د یوه حکومت موجودیت د پاکستان په ګټه دی؟ د دې پوښتنې ځواب «نه» دی.

دویم، آیا په کابل کې به لاسپوڅی حکومت د پاکستان ملي ګټې تأمین کړي؟ هغوی وویل، امکان نه لري. او داسې به نه وي.

دریم، آیا اتصال او دغه راز په افغانستان کې ثبات د دوی (پاکستان) په ګټه دی؟ ځواب «هو» دی.

فکر کوم هغو مشاهدو ته په پام سره لرو یې، د دواړو هېوادونو ترمنځ د لیدلوري تغیر رامنځته شوی، چې په دې برخه کې له لومړي وزیر عمران خان، جنرال باجوه او همکارانو یې منته کوم. اوس مو خپله پاملرنه پر جزیاتو متمرکزه کړې، چې باید په سم ډول درک شي، خو په عین حال کې باید پر دې پوه شو چې په لوړه کچه د لیدلوري تغیر به په منځنۍ کچه کې د سمدستي تغییر په معنی نه وي. په پاکستان کې چې

۷ مخ

خیبرپښتونخوا له مرکزي حکومته د خپلې برېښنا پور غواړي

د خیبرپښتونخوا حکومت د اسلام آباد له مرکزي حکومته د برېښنا یا بجلۍ په بدل کې ۱۲۸ میلیارده روپۍ غوښتي چې ژر تر ژره یې دې ورکړي. د توانایي د سوبې حکومت سلاکار حمایت الله په دې اړه ویلي، دا ۱۲۸ میلیارده روپۍ کالو راهیسې پرې پاتې دي او دوی ګڼې چې په اسلام اباد کې د دې مسئلې د هوارولو لپاره نوري انتظامي شخړې جوړول کېږي. هغه ویلي دا د ۲۲ کالو مسئله ده او دوی مرکزي حکومت نه ویلي چې دا مسئله دې نوره هواره کړي.

دي او دا تر بېلې او نورو بجلۍ پیدا کوونکو پروژو پیسې دي. هغه وویل د ۲۰۱۸ کال د اپریل په میاشت کې یوه کمېټه جوړه شوې نه د دې لپاره او اوس خبره اخري شوې او دوی تر هم نه په شا کېږي. د خیبرپښتونخوا د خزانې وزیر تیمور سلیم جګړا په وروستیو کې ویلي مرکزي حکومت دې د جوړې کړای شوي فارمولې له مخې د برېښنا یا بجلۍ د ګټې د خالص رقم صوبې ته د ورکولو او د لوظنامې له عملي کولو، نه ډېروي. هغه ویلي دا روپۍ له تېرو ۳۰ هغه زیاته کړې له ۳۰ کالو بخوانۍ زمانې یوه روپۍ اوس هم په یوه روپۍ میلاوېږي او په دې کې ډېر تاوان دی. روان کال هم د برېښنا یا بجلۍ د ګټې لپاره مرکزي حکومت له دغې صوبې ۳۲ اعشاریه اووه میلیارده روپۍ ایسارې کړې وې او د خزانې وزیر ویلي له دې امله د صوبې په پرمختیایي چارو کې کمی راغلی. صوبایي حکومت له مرکزي حکومته دا هم غوښتي چې د برېښنا د انتظامي مرکزي دفتر یا واپډا هوس دې د لاهور په ځای اسلام اباد ته منتقل کړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

د تندي او مخ ګونځې مو د ټول عمر لپاره لرې کړئ

د تندي او مخ ګونځې معمولاً په پوستکي کې پیدا کېږي خو ځینې وختونه کېدای شي دا ګونځې ډېرې ژورې او ښکاره شي. ۹۰ ورځنۍ ژوند کې ستړیا او عصبي فشار ستاسو دغو ګونځو ته پراختیا ورکوي، په اوس وخت کې دا ستونزه تر ډېره عامه شوې، نو که ستاسو لپاره هم دا په پام کې ده، له تاسې سره یې د ښه کولو لپاره د حل لارې وړاندې کوو.

۱ - د لمر وړانګې: د لمر وړانګې نه یوازې ستاسو د مخ یا تندي په ګونځو کې مهم رول لري، بلکې کېدای شي ستاسو د

سګرټو څکول دي، څکه په سګرټو کې موجود نیکوټین د طبیعي ژوند اصلي عامل ځل کېږي، نو ښه دا ده چې دغه ناوړه عادت ژر تر ژره پرېښودل شي.

۲ - د خوب نشتوالی: که چېرې تاسو په کافي اندازه خوب ونه کړئ، نو ستاسو بدن نشي کولای چې ستاسو د بدن ضررې حجرې را ژوندۍ کړي، نو څکه تاسو باید د شپې څخه تر ۸ – ۶ ساعتونو پورې په شپه او ورځ کې خوب وکړئ. نو پښتې بیول سره به د ګونځو د پراختیا مخنیوی وکړي.

۴ - د تلونو په اوبو ریات مخ پرېمنځل: د ځینو تلونو د اوبو څخه باید په زیاته اندازه د

کوم، څله پرمې، تازه اوبو نه لاسرسی ولرو نو د مخ پرېمنځلو لپاره باید له تازو اوبو څخه کار واخلو او همدارنګه د ټول ټول صابونونو استعمال هم ستاسو د مخ طبیعي غوړ له منځه وړي نو باید په مخ پرېمنځلو کې مو له ډېر احتیاط څخه کار واخلئ او په ډېرو لږ خاصیت لرونکو صابونونو مخ ونه مینځئ او تر مینځلو وروسته باید پاک دسمال څخه پاک پښتې خپل مخ وچ کړئ.

حل لارې

۱ - د سطالعې طرز مو سم کړئ: کتاب ډېر له نږدې مه لولئ که چېرې په لیدلو

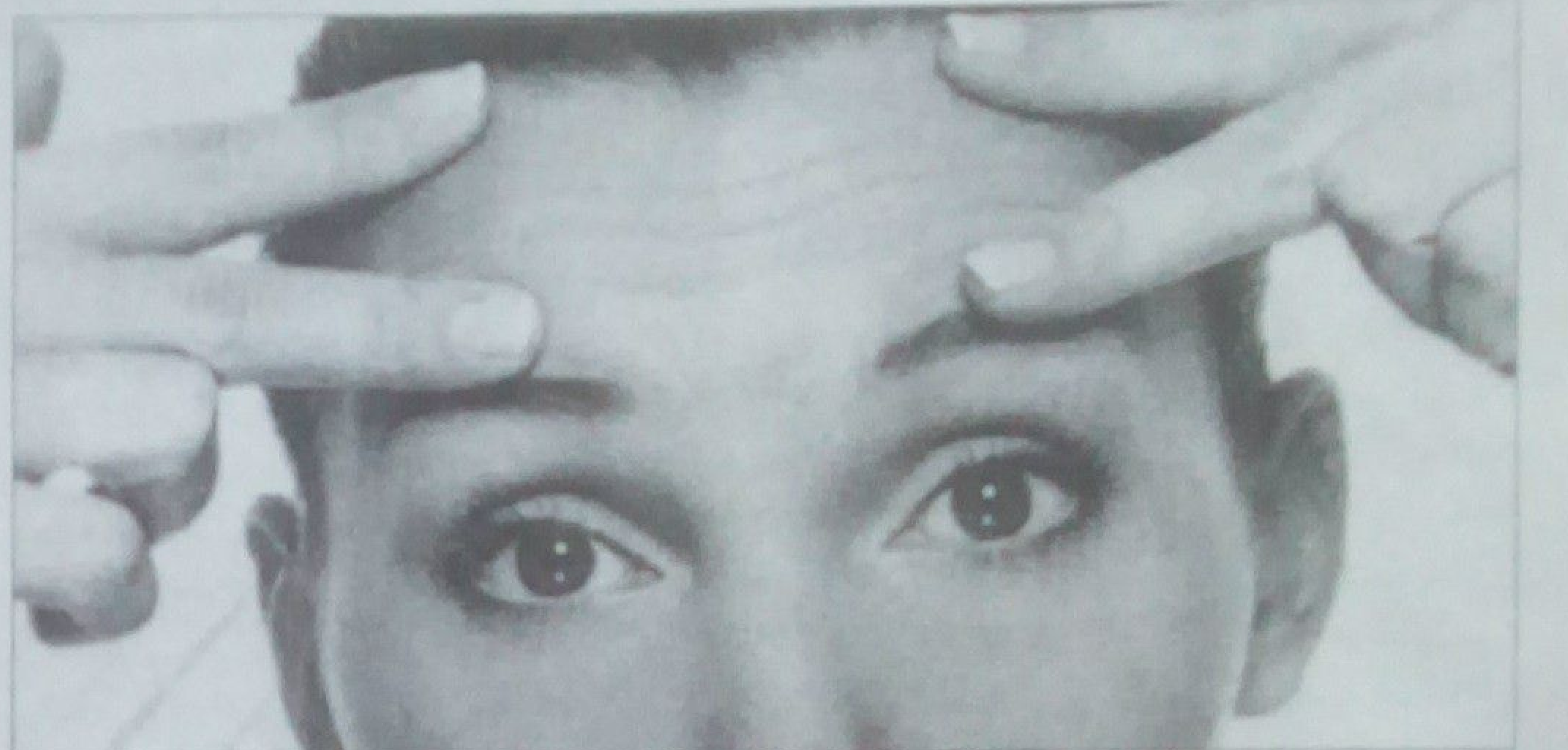

کې کومه ستونزه ولرئ، نو کوښښ وکړئ چې د سترګو پر نمبر برابرې عینکې وکاروئ، څکه کتاب له ډېر نږدې کتل هم ستاسو د تندي او مخ د ګونځو په پراختیا کې مهم رول لري.

۲ - د لمر ضد عینکې وکاروئ: د لمر ضد عینکې استعمالول ستاسو د مخ د ګونځو د

مخ د پوست د سرطان لامل هم وګرځي، نو د لمر په وړاندې تر ګرځېدلو مخکې باید د لمر ضد کریم وکاروئ، پدې ټول به وتوانیږئ پوست ته مو د رسېدونکي زیان او د ګونځو د زیاتېدو کچه راکمه کړئ.

۲ - د سګرټو څکول: د تندي او مخ د ګونځو د پراختیا تر ټولو لوی عامل د

مخ پرېمنځلو لپاره کارول نه څېنل شي چې د اوبو ذخیره ور څخه لېږې وي، څکه چې دغه اوبه د زیات وخت لپاره په تلونو کې وي او کېدای شي په زهرجنو موادو ککړې وي، مګر په اوسني وخت کې دا چاره نا شونې ده چې د تلونو له اوبو څخه دې کار وانخلو خو که چېرې د

راحتیا مخنیوی کوي.

۳ - منظم تمرین وکړئ: ورځ کې ۲۰ دقیقې قدم ووهئ، یوګا، تمرین سره په اوولي کې یوه ورځ لږ سخت تمرین وکړئ که شونې وي پر سر ودرېږئ، څکه پر سر درېدل ستاسو د بدن غضلات دي له مخې دې ته استراحت ورکړي.

۴ - منظم غذایي رژیم: متوازن غذایي رژیم ستاسو د ټول وجود د سالم والي سربېره ستاسو د پوستکي په سالم والي کې هم مهم رول لري، کوښښ وکړئ په زیاته اندازه میوه، سابه او د کب غوښه وخورئ.

۵ - مستي: مستي د ګونځو د ورکولو لپاره یو له مهمو موادو ګڼل کېږي. تګلاره یوه کاچوغه مستي را واخلئ او یو څه اندازه میده کوړکمن ورسره ګډ کړئ او وروسته یې مخ په ګونځو شو ځایونو ووهئ.

۶ - د زیتون تیل: د زیتون تیل یوله ډېرو ګټورو تیلو څخه ګڼل کېږي، ګونځې شوې ځایونه د زیتون په تیلو غوړول، مساجول: د ګونځو په کمښت کې مهم رول لري.

۷ - مڼه: یوه دانه مڼه را واخلئ په اوبو کې وایشوئ او تر څه وروسته یې میده کړئ، یوه کاچوغه عسل او یوه کاچوغه وچې شیدې ورسره ګډې کړئ او وروسته یې مخلوط شوی محلول په ګونځو سوو ځایونو ووهئ په ورځني ژوند کې په ډېرو ساده بدلونونو سره کولای شي په ژوند کې مو ستر بدلون راولئ، خوان به ښکاره شئ او پر خپل ځان به مو باور زیات شي.

صالح محمد هوتک

له سپورت پرته مو وزن کم کړئ

د وزن زیاتوالی په اوسني وخت کې یوه ستره ستونزه ګرځېدلې، د ځینې په ساحه کې غوړ زیاتېدل یو غیر صحي امر دی چې ورسره ټول بدن ستونزمن کېږي، د وزن زیاتوالی د زړه او شکر ناروغۍ خطر زیاتوي، پوهان وایي چې

مصنوعي غوښه پوهان سپارښتنه کوي چې مصنوعي یا پروسس شوي غوښه په انسان کې د نورو ناروغیو رامنځته کولو سربېره غوړ هم په پراخه کچه زیاتوي چې ورسره انسان چاغیږي، د غوښې په بدل کې د اومیګا ۳ خواړه چې غوړ نه

څکه چې دا په غیر صحي اندازه غوړ لري چې د بدن لپاره ګټور نه دي، او په دې کې د مالګې اندازه هم زیاته وي، ددې په بدل کې تازه میوه او یا هم مالګه نه لرونکي وچه میوه خوړل دي.

د ځینې او ملا په ساحه کې د غوړ له منځه وړل د انسان پر روغتیا ډېر مثبت اغیز کوي، ځوی وایي چې زیاتره خلک په دې لړ کې یوازې پر ورزش انحصار کوي خو ددې لپاره د خوراک سمون هم ډېر اړین دی.

له دغو خوړو څخه ډډه وکړئ:

لري د وزن په کمولو کې مرسته کوي، په دې کې سوروخې غوښه هم شامله ده چې د وزن زیاتوالي سربېره د سرطان لامل هم کېږي.

د الوګانو چپس پوهان د الوګانو مصنوعي چپس او دې ته ورته خوړو څخه د ډډې کولو سپارښتنه کوي.

ګازي څښاک ګازي څښاک په معده کې سوزش رامنځته کوي، یو شمېر خبرلو د ګازي څښاک استعمال او په ملا کې د غوړ د زیاتوالي ترمنځ ښه ربط موندلی دی، ددې په بدل کې د لیمو اوبه، بادرنګ یا نعناع غوره خواړه دي.

الکول د انګلستان د ملي روغتیا اداره وایي چې په اوونۍ کې نیم لیتر الکول څښل په کال کې (۲۴۲۰۰) کالوریز زیاتوي، دغه شمېره په انسان کې په لوړه کچه غوړ زیاتوي.

کیک، بیسکټ او نور خواږه خوراکونه دغه ټول خواږه له مالګې، غوړ او خوږو لــــــه ډک وي، له همدې کبله پوهان ددغسې خوړو څخه په سختۍ سره د ډډې کولو سپارښتنه کوي.

د زیاتو خولو راتلو لاملونه او د حل لارې!

د انسان له بدن څخه خوله راتلل یو طبیعي کار دی چې د بدن په پنځ سالنو لامل دی.

یوازې دا نه بلکې زیاته خوله راتلل د ځینو څه بهال هم پېښېږي چې موسم ګرم نه وي خو د وینې فشار کېږي په کمېدلو سره

کې مرسته کوي، خو ځینو خلکو څخه د نورو په پرتله زیاتې خولې راځي چې په عام ډول یو بد عادت ګڼل کېږي.

د خولې نورمال اندازه سړي له تشویش سره نه مخ کوي خو که چېرې انسان له اندازې زیات او له حد پرته په دوامدار ډول خوله کېږي، نو دا یوه ستونزه ګڼل کېږي، انسان له شرمندګۍ سربېره د بدبویۍ ویره هم لري.

پوهانو د زیاتې خولې راتللو په اړه بېلا بېل لاملونه په ګوته کړي دي: لومړی دا چې د بنځو په پرتله نارینو څخه زیاته خوله راځي، دویم: هغه کسان چې فزیکي ورزش نه کوي هم زیاته خوله لري ځي، معنا دا چې هغه کسان کوم چې زیات ورزش کوي د هغو په پرتله چې نه یې کوي کمې خولې راځي، دریم د وزن زیاتوالی هم د زیاتې خولې راتللو ستر

ناروغیو لامل هم کېدای شي چې په لاندې ډول دي:

د زړه حمله که چېرې مو له بدن څخه زیاته خوله وځي نو د زړه حملې او یا هم د زړه کومې بلې ناروغۍ نښه ګڼل کېږي، که چېرې د ځان په اړه د زړه کومې ناروغۍ یا حملې شک لرئ نو د زیاتې خولې راتللو په حال کې هرو مرو ډاکټر ته رجوع وکړئ، خو که چېرې د خولې راتللو سره د سینې تکلیف هم وي نو دا د زړه د جدي ناروغۍ نښه وي.

ذهني فشار زیات وخت د ذهني فشار په نتیجه کې له بدن څخه خوله وځي، فشار یا ذهني سټرما یوازې پر بدن منفي اغیز نه کوي بلکې د خولې وتلو پرمهال هم انسان ته د زیان رسولو خبرتیا ده.

د وینې کم فشار ځینې مهال د وینې کم فشار هم د زیاتې خولې وتلو نښه وي، دا

ویره زیاته لوړه، ذهني ستومانتیا، سر ناوېدل او د سترګو لید په خیر ستونزو نښې څرګندېږي.

د درمل منفي اغېز د زیاتې خولې وتل د بېلا بېلو درملو خوړلو پرمهال هم کېږي، که څه هم دا کومه ستونزه نه ده خو ځینې د انتي بایوټکس، د وینې فشار یا نور درمل په استعمال سره خوله راتلل منفي خو عام اغېز ګڼل کېږي.

که چېرې مو له یورته ستونزو څخه کومه نه درلوده او له بدن څخه مو بیا هم زیاته خوله خارجېږي نو په لاندې خوړو سره یې مخه نیولای شئ: د منې سرکه، د لیمو شربت، مالګه او لیمو، تور چای، د خوږو سوډا، همدا ډول ددې ستونزې له منځه وړلو لپاره مالګه او لیمو ګډ کړئ په لاسونو او پښو یې ومومنځئ، له څه وخت وروسته یې پرېمنځئ.

داسې اپلیکیشن چې د ((ټوخي)) د آواز په اورېدلو د ناروغۍ تشخیص کوي

په عام ډول د ناروغۍ تشخیصولو لپاره ډاکټران د خپلو تجربو پر اساس او یا هم د بېلا بېلو ټیسټونو په کولو

سره ناروغۍ تشخیصوي، خو لکه څرنګه چې عصري طب د ټکنالوژۍ په برخه کې ستر پرمختګ کړی همدا ډول طبي ساینس پوهانو د ټکنالوژۍ په مرسته یو داسې اپلیکیشن یا کاربال جمتو کړی چې د ټوخي اواز په اورېدلو سره د ناروغۍ تشخیص کولای شي. د استرالیا په کوینزلینډ پوهنتون کې پوهان په دې توانېدلي چې د «۱۴۳۷» د کوچنیانو چې عمرونه یې ۱۲ کاله وو د ټوخي

اوازونو په واسطه د څېرک مبایل یو داسې اپلیکیشن جمتو کړی چې د ټوخي اواز په اورېدلو د ناروغۍ اصلي لامل په ډاګه کړي، زیاتره کوچنیان د ټوخي پر ناروغۍ ډېر اخته کېږي چې بېلا بېل لاملونه هم لري، ددې اپلیکیشن په واسطه کولای شي د ماشوم د ټوخي اواز په اورېدلو سره د ناروغۍ نوعیت او یا هم چې ماشوم کې د کومې ناروغۍ د اخته کېدو امکان زیات دی وښایي. که څه هم ماشوم باید د ټوخي پرمهال ډاکټر ته وښودل شي خو که چېرې دغې ته لاسرسی ستونزمن وي نو دغه اپلیکیشن د ټوخي اواز له سختوالي د ناروغۍ اندازه معلومولی شي چې ایا ناروغ په کومه ناروغۍ اخته دی.

دغه اپلیکیشن د لومړي وار ازموینې لپاره «۸۵۲» بېلا بېل د ماشومانو ټوخي اوارونه وازمویل شول، چې

اپلیکیشن په کامیابۍ سره د هر ټوخي اواز په اورېدلو د ناروغۍ اصلي لامل او نوعیت له ۸۱ څخه تر ۹۷ سلنه پورې سم معلوم کړی دی. تر دې دمه ددې اپلیکیشن په واسطه د سینه بغل، سا غری، ساه تنګي، او نورې تنفسي ناروغۍ په رسمي ډول تجربه شوې دي، خو د لا غوره والي لپاره پرې کار روان دی. دغه اپلیکیشن تر دې دمه له بېلا بېلو ازموینو لاندې

دی او په عام ډول د خلکو پرمخ نه دی وړاندې شوی، خو ویل کېږي چې ډېر ژر به وړاندې شي او خلک به د ناروغۍ پرمهال له سخت تشویش څخه وژغوري. د یادونې وړ ده چې له دې وړاندې جاپاني ساینس پوهانو هم دې ته ورته اپلیکیشن جمتو کړی و چې په واسطه به یې د تنفس ناروغیو تشخیص کېدل شونې وو.

د بوتلونو تودې اوبه روغتیا ته زیان اړوي

که په موټر کې له ځان سره په بوتلونو کې اوبه لرئ، مه یې څښئ! څکه چې روغتیا ته زیان لري په دغو بوتلونو کې اوبه د ګرمۍ له کبله ګرمېږي او د انسان روغتیا ته

جدي زیان اړولی شي په دغه حالت کې د اوبو د حرارت درجه تر ۷۰ سانتي ګراده

لوړېږي او د پلاستیکي بوتل پلاستیکي مواد چې په ترکیب کې کیمیاوي مواد لري، د

ګرمۍ له امله له اوبو سره ګډېږي او اوبه زهري کوي چې بیا وروسته انسان ته د

خپلو پرمهال زیان اړوي که چېرې له موټره بهر د حرارت درجه له ۲۰ تر ۲۵ پورې وي، نو د موټر په داخل کې به د حرارت درجه له ۶۰ تر ۷۵ پورې وي. د دې لپاره چې بوتلونه خراب نه شي، د هغو د جوړولو لپاره یو ډول مواد چې (Polyethylene terephthalate) نومېږي، استعمالېږي او دغه مواد (پي ای ټي) د ګرمۍ له کبله له اوبو سره ګډېږي، کله چې په اوبو کې حل او یا وخبل شي، د انسان صحت ته زیان اړوي.

څلور عادتونه د سرطان د رامنځته کېدو لامل کېږي

په امریکا کې د سرطان یو شمېر پېښو ځینې عادتونه په نښه کړي چې د سرطان رامنځته کېدو لامل کېږي، د بېلګې په ډول په سهار ناشته کې زیات ګرم څښاک کول هغه څلور عادتونه چې د سرطان لامل کېږي په لاندې ډول دي:

ډېر ګرم خوراک یا څښاک په هغو کسانو کې د مري د سرطان رامنځته کېدو خطر زیات وي چې د ډېر ګرم خوراک یا څښاک استعمال کوي، دوی د خولې له وچېدو ژوبلې سره هم مخ کېږي، ددې لپاره پوهان سپارښتنه کوي چې د کوم خوراک یا څښاک د تودوخې درجه له ۶۰ څخه زیاته وي باید ونه خوړل څښل شي.

سهارنی ګناه د ګلي دانو د ازمېښت پرمهال له دې څخه ځینې سرطاني مواد جوړېږي چې د خپلو پرمهال په بدن کې رالوېږي، له همدې امله د ورځې له دوه پیالو څخه زیاته کافي څښل په هغو کسانو کې چې سګرټ هم

له څکوي د سږو سرطان ۳۱ سلنه زیاتېږي، دغه خبره په امریکا کې د سرطان ټولنې په ۲۱

ملیونه کسانو له ازموینو وروسته کړې.

هره ورځ غوښه خوړل هره ورځ سورې غوښه خوړل یا هغه غوښه چې پروسس شوې

وي د سرطان له کبله د لږ عمر پېښو کسانو ۳۲ سلنه زیاتوي، پوهان وایي چې په مصنوعي غوښه کې داسې زهرجن مواد موندل کېږي چې له کبله یې بېلا بېل څلور ډوله سرطان چې د هضمي سیستم له منځه وړي رامنځته کوي.

د شپې وښ پاتې کېدل کم خوب او د شپې تر ناوخته وښ پاتې کېدل په بدن کې د میلاتونین هورمون خوشحجوب کموي، میلاتونین د انسان په بدن کې د ورځني ژوند مسولیت پر غاړه لري، کله چې ددې هرمون کچه کمه شي د پوهنو په وینا په بدن کې بې نظمي رامنځته کېږي او یو شمېر زیانمن تومورونه رابنګاره کوي، د پوهنو او د سرطان ناروغۍ متخصصینو په وینا دغه هرمون کموالی په انسان کې د سینو یا تومورونو سرطان خطر زیاتوي.

ادب ، تاریخ او فولکلور

د خوشحال په طب نامه کې نوي طبي حقایق

پوهنیار سیداصغر هاشمي

خوشحال خټک يو ماهر طبيب اوحکيم و، د طب او حکمت په ميدان کې يې د عقل او پوهې نه ډکې خبرې کړې طب دخوشحال کسب نه و او نه د طب عمومي استعمال ته يې دومره وخت درلود ،خوطب په هغه زمانه کې د علم او ادب يوه حصه وه او د ضرورت مطابق دغه علم ضروري و

د روغتيا په برخه کې اصلاً د ده تجربه د الوتونکويه برخه کې وه، خوپه انساني طب کې يې هم تجربې درلودې

طب نامه دخوشحال خټک منظوم اثر دی،لکه څنګه چې له نامه يې ځرګنده ده په دې کتاب کې يې دځينو مرضونو د علاج لپاره درمل په کې ښودلي دي

خوشحال خان خټک په منظم او سيستماتيک ډول زده کړې نه وې کړې ، خو د دوو استادانو شاه اوس ملتاني او سيالکوټي صاحب نومونه په ځينو ادبي خبرو کې ياد شوي

بابا د خپل وخت د فارسي، عربي او داسې نورو ژبو مطالعه درلوده، نو له همدې امله د ده پر ويناوو کې د معنا له مخې د فارسي ژبې شاعرانو مولانا جلال الدين بلخي، سعدي، سنايي او داسې نورو د ويناوو ځرګونه ليدل کېږي

همدارنګه د عربي ژبې ځينې منظومې ژباړې په دې دلالت کوي ، چې د عربي ژبې د ويلو او پوهېدلوپوره صلاحيت يې درلوده

په دستارنامه کې يې ځاى ځاى د خپلو خبرو د تائيد لپاره د فارسي ژبې شعرونه، عربي معقولې، قرآني ايتونه او احاديث راوړي دي

په ځينو آثارو کې خان بابا د فيلسوف په نامه ياد شوی ، چې د ده له مطالعاتو نه وروسته زياد نه رسولې شو، چې خان رښتيا هم فيلسوف و

له اسلام نه مخکې په مصر او يونان کې هغه چاته دا لقب ورکول کېده ، چې د ړې، د اکثرو علومو او فنونو نه په يې مطالعه درلوده په هغه وخت کې ټول علوم د کل په ډول د يوې ونې د ډډ حيثيت درلود ، خو د وخت په تيريدو علوم تقسيم بندي شول او ورځ تر بلې علوم د پرمختګ په حال کې دي

خوشحال بابا هم د خپل وخت د اکثرو علومو مطالعه درلوده چې د ده په منظومو آثارو کې په طب نامې خپلې خبرې پيل کوم

طب نامه د بابا منظوم طبي اثر دی خوشحال د نورو زده کړو تر خنګ

په منظم ډول طب هم نه دی لوستی ، خو د وخت د طبي آثارو مطالعه يې درلوده

د ده په طب نامه کې د ځينو طبي آثارو يادونه شوې او دا ثبات ته رسوي چې بابا حتماً دغه آثار ليدلي او ويلي

په کلياتو کې يې راغلي دي

د نزول علت بلا دی
د چا مه شه لا دوا دی
ما يو نقل اورېدلی
په شفاعليل کې کښلی
هغه نقل درته کښمه
زه په خپله نه وايمه

دطب نامې منظومې په ويناکې د (شفاعليل) ذکر راغلی دی. دا اثر د خپل وخت مشهورطبي اثر او له پورته ذکر شوي شعر نه ثابتولای شو ، چې خان پورته اثر لوستی دی همدارنګه وايي

خو پرهيز دې پرې ډېر سخت وي
رز به روغ شي که دې بخت وي
په لوی طب کې مې ليدلي
يا په خود مې ازمويلي

په پورته شعر کې د (لوی طب) نه هدف طبي اثر دی امکان لري ، چې دا دې د بل اثر نوم وي او دا هم کېداى شي، چې دا دې د کوم اثر نوم وي

په نړۍ کې له خوشحال مخکې ډېر لوی لوی طبي ډاکټران تېر شوي ، چې له دوی ابو علي حسين ابن عبدالله ابن سينا دی دی د طب او فلسفې لوی عالم تېر شوی او د طب په برخه کې يې د (القانون) اثر يو ادبي شهکار بللی شو

دا کتاب د لوديځ په پوهنتونونو کې تر ۱۷ پېړۍ پورې او هم د هند په نيمه وچه کې تر ۲۰ پېړۍ د طبي زده کړو د رسمي پروګرامو جز و

خوشحال د طب نامې په نسخه کې د رفرنس په ډول د القانون کتاب يادونه کوي او هدف يې دا دی چې دغه وينا

مې له القانون نه اخيستې ده او وايي
که سرې په صورت زور شي
هم خشکی لرې هم سوړ شي
ادويه يې دا ضداد کړه
فهم عقل هلته زياد کړه
کليه ده به موزونه

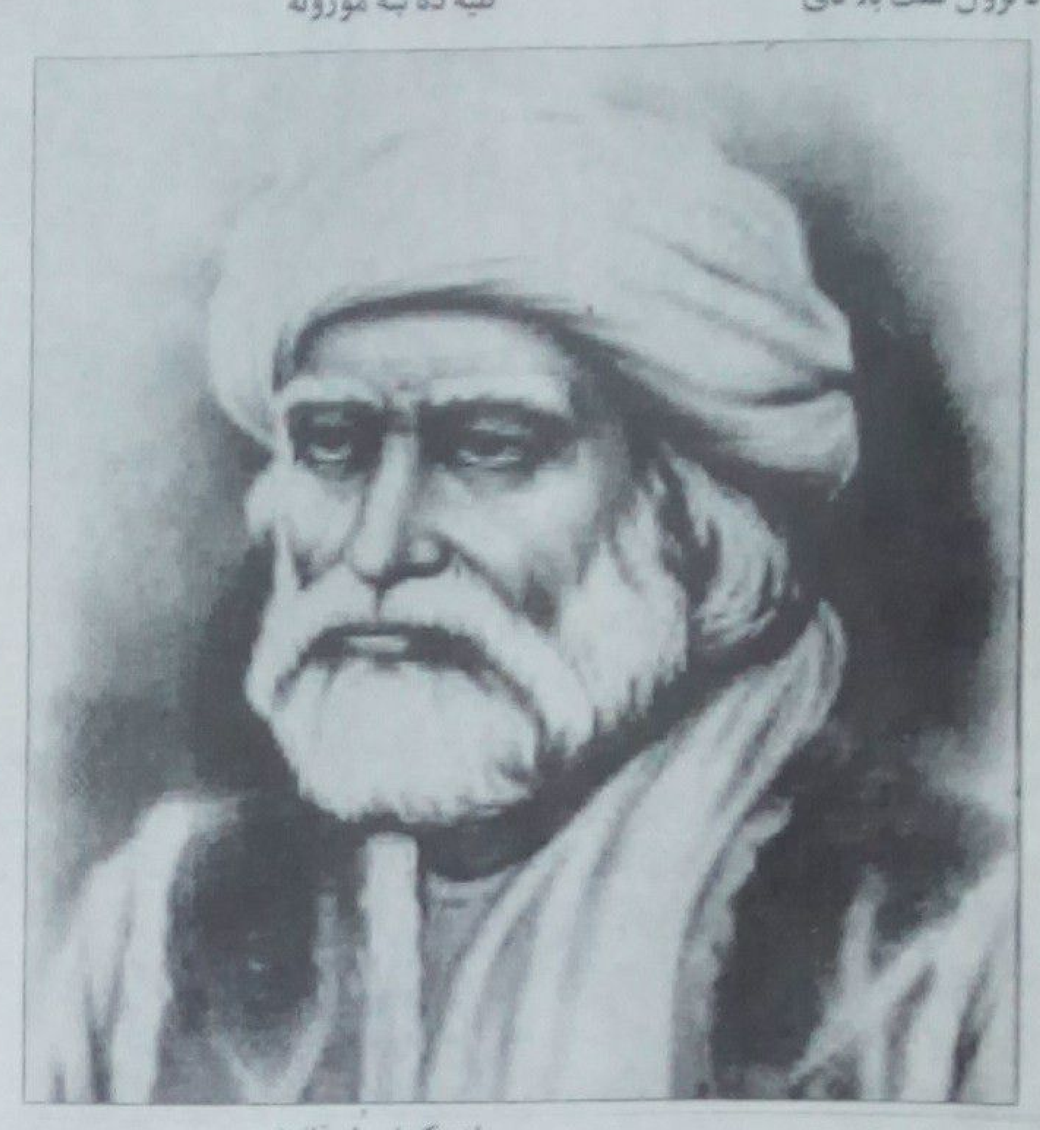

ماده کښلې له قانونه

په طب نامه کې ځينې داسې روغتيايي ويناوې هم شته چې د معنا له مخې د ابن سينا له طبي نظرياتو او افکارو سره يې پرتله کولای شو

د ابن سينا په طبي تحقيقاتي ويناوو کې کله کله د سر له ناروغيو پيل کوي او په پښو يې پاى ته رسوي ، چې د خوشحال پر ويناوو کې هم داسې خبرې شته امکان لري چې خان به د ابن سينا د کتابونو مطالعه هم درلوده
(وردګ، ۱۸۳_۱۸۵ مخونه)

د طب په ډولونوکې خوشحال د يوناني طب ډېره مطالعه درلوده، خو که چېرې يې خبرې د نننيو عصري طبي خبرو سره پرتله کړو، خبرې هم يې تائيدولای شو

خوشحال د ديني علومو مطالعه هم درلوده او د ده اکثره ليکنې په دې دلالت کوي، که فضل نامه يې مطالعه کړو،نو زما دغه خبره به ثبوت ته ورسيږي

غواړم په قرآن او احاديثوکې طبي لارښوونې له عصري طب او د خوشحال بابا له طب نامې سره پرتله کړم او دا ثبوت ته ورسوم چې د خان طب نامه له نوي عصري ويناوو سره په ځينو برخو کې مقايسه کولای شواو همدارنګه يې ويناوې د قرآني آيتونو او احاديثو سره هم پرتله کولای شو

د کب ګټې په غذاکې د ماهي د غوښې يادونه د الله تعالى په سپېڅلي کتاب کې قرآن کريم کې شوې ده

زباړه ،، ستاسې لپاره د سيندښکار او د هغه طعام حلال وګرځول شو، تاسې او مسافران له هغو نه ګټه واخلئ ،،

همدارنګه د قرآن کريم بل ايات دی

زباړه ،، الله تعالى هغه آيت دی، چې سيندېې ستاسې لپاره مسخرکړ، چې د کبانو له تازه غوښې نه ګټه واخلئ ،،

خوشحال بابادې (خيګر، مطالعه درلوده او د ده په شعرونو کې تصوفي، عرفاني، ديني او ملي خبرې ډېرې ليدل کېږي، نو له همدې امله د ده ځينې ويناوې له قران کريم سره هم اړيکې لري په طب نامه کې د ځينو شيانو يادونه شوې او دماهي د خوړلو په هکله هم داسې خبرې لري، چې په قرآن کريم کې هم راغلي او نوي ساينسي او طبي تحقيقات به کې هم ذکر شوي

د سر درد لپاره يې لارښوونه کړې ده ماهي واخلئ له هرڅه يې پاک کړئ، کوم هډوکي يا لښکې چې لري، ځينې لرې کړئ او د کنځلو په تبلوکې يې به پوخ کړئ، کله چې ماهي پوخ شي وايې خلئ او په بولوښي کې يې کېږدئ چې غوړي سه نرې وخاخي کوم څه چې به غوړيوکې پاتې کېږي، د شيشې په واسطه يې لرې کړئ ، چې غوړي صاف شي او له هغه وروسته يې د مريض په غوږ يا پوزه کې وڅڅوئ نو د سر درد به يې له منځه ولاړ شي لکه چې وايي

که تازه ماهي څوک واخلي
که روهو وي له بهتر
اندرون يې درست کاږي کا
الايش يې کړه بدر
دمروه په پاټو ټک شي
د ده کېده درست ځيګر
يا يې ګېډه سره کوک کا
چې محکم شي لرو بر
دکونجد په تېل يې پوخ کړه
چې به پوخ شي سراسر
يا دې پوخ ماهي راواخلي
له روغنه ګرم تر
په طباخ کې دې يې پرېږدي
چې غوړي شي ترې بدر
يادې صاف هغه غوړي کا
په شيشه دې يې کا در
په صماخ کې يې څاڅکي
يا په پوزه کې اندر
چې د درد ختن دا وکا
پرې ورکېږي دردسر
که هغه ماهي څوک وخوري
سود يې ياد اړې بهتر

ناسور يو ډول بد تکليف دی، چې د درملنه په هکله يې ستونزې موجودې وې ، خو د الله تعالى په فضل نوي طبي تحقيقاتو ډېرو سختو تکاليفو لپاره درملنه شونې کړې ده

زما اوښکې

زما اوښکې دمرحوم استاد پوهنوال غلام دستګيرږنګ دشعرونولومړنی ټولګه ده چې دهغه مرحوم له مړينې وروسته چاپ شوې ده دکابل پوهنتون دساينس پوهنځي پخوانی استاد اودرياضي ديپارتمنت مشرخدای بخښلي ديپلوم انجنيرغلام دستګيرږنګ خوريایي د ۱۳۸۹ هـ ل کال دلينډی په مياشت کې په حق ورسيد اروادې ښاده وي دنوموړي خدای بخښلي له مړينې وروسته دده دوه شعري ټولګې د عبدالرووف فتيل خوريايي په کوښښ اود ډاکتر لطف الله ږنګ په کمپوزترتيب او چاپ ته چمتو کړای شوې چې دادی لومړنی ټولګه يې د ،، زمااوښکې،، په نامه له چاپه راووته اوبله ټولګه به يې په راتلونکي کې چاپ شي ددې چاپ شوې ټولګې به پيل کې دميهن خپرندوی ټولنې په مرسته دپوښ په لومړي مخ کې په پنډ سپين ليک ،، زمااوښکې،، سرليک اوپه لاندې څنډه کې يې دشاعر نوم ليکل شوی دی دلومړنی پاڼې په مخ کې يې هم دشاعر نوم راغلی دی ددې مخ

که دغه مهال ۱۹۱۹ ع ۱۳۹۸ ل باغلی ږنګ اله ګلس وګنو، نوپه ۱۲۹۰ هـ ل کې زېږېدلی دی په ۱۳۰۶ ل کال کې ښاغلی دکرې دلومړنیو زده کړو دښوونځي له څلورم ټولګي څخه فارغ شوی او په ۱۳۱۸ ل کال کې دکابل دارالمعلمين ښوونکی شو په ۱۳۲۹ ل کال دجلال آباد دمتوسطې مدير شو، په ۱۳۳۰ ل کال کې يې دالفت، خادم، رښتين اونايب الحکمه عبدالله خان وردګ په ملاتړ دجلال آباد متوسطه، دننګرهار په ليسه ونوموله وروسته بيا دننګرهار، لغمان او کونړونو نوې ولايتي جوړښتونه رامنځته شول او دپوهنه رېا ده، غربي ترلرې پرتو سيمو ورسيد په ۱۳۳۱ ل کال کې دننګرهار ولايت دپوهنې مدير وټاکل شو په ننګرهار کې دننګرهار دشاعرانو ټولنې جوړول يې دغه مهال ستره لاسته راوړنه ده په ۱۳۳۸ ل کال کې دپکتيا دپوهنې مدير وټاکل شو، چې دلته دنجونو دښوونځيو موسس هم ګڼل کېږي

چې افغان پوهنتون پکتيالسه واسنول شو استاد په پېښور کې پاتې شو په ۱۳۸۲ ل کال يې دسترګو عمليات ناکام ترسره شول چې دژوند په وروستيو وختونوکې يې سترګې له ليدو پاتې شوې په ۱۳۸۰ ل کال کې دساپې پښتو خپرنو اوپراختيامرکز په مالي لګښت يې دطب، زراعت او انجنيرۍ پوهنځيو دکيميا او بيولوژۍ لابراتوارونه دعمومي رياضياتو اساسات کتاب چاپ او خپور شو ددولسم ټولګي رياضيات دنهم ټولګي کيميا دپوهنتون دلومړۍ اودويم کورس لپاره خطي الجبره اودسيټ نظريه يې هغه کتابونه دي چې پخوا چاپ اوخپاره شوي دي مرحوم ږنګ سربېره پرپوهنيزو پراختيايي هڅو په لوی ننګرهار، کابل اوپکتيا کې له ورځپاڼو سره ملي اوفرهنګي مرستې ترسره کړې او هم يې دپکتياهمدارنګه اخبار دمدير نورمحمد پوونده په غياب کې ددغه اخبار سرپرستي هم کړې ده دجمعې شپه او ،، وزيره يې دلنده کېږه بيلګې دي چې دپکتيا په وړانګه اخبارکې پرله پسې خپرې شوې دي دغه راز يې په ننګرهارکې لسګونه اصلاحي

به پای کې ليکل شوي، چې ۱۳۸۹ کال دهمدې پاڼې په دويم مخ کې دافغانستان نقشه اونقشې جوړښت دبسم الله الرحمن الرحيم په مبارکه کلمه کې نغښتل شوی دی ترنقشې لاندې دکتاب پېژندنه او ترې لاندې يې دکتاب نوم دشاعر نوم دچاپ ځای، دکتاب پلورنځی، دچاپ کال ۱۳۸۹ هـ کال اوبيا ډيزاين دبختيارصاحب اوورپسې دچاپ شمېر اوددغه مخ په پای کې دنورې پلې کرښې په مخ کې په سپين خط ليکل شوی،چې ددې کتاب ټول حقوق له خپرنيزې ټولنې سره خوندي دي ددويمې پاڼې په لومړي مخ کې دالی داسې ليکل شوې ، چې ،، درړونو دواکدارادوهيلو ديداکوونکې په نامه په دې کتاب پيل کوم او هغه چاته يې وړاندې کوم چې دپاک زړه په پرده کې پاکې آرزوګانې روزي اود دردونو اومايوسو اميدونوپوره پوره قدر داني وکولای شي ترډالی لاندې ليکل شوي ږنګ خوريايي ددلوې مياشت ۱۳۸۹ کال ننګرهار جلال آباد ددې پاڼې په دويم مخ کې ښاغلي فتيل خوريايي دليکوال ترلنډې پېژندنې لاندې ليکلي دي ښاغلي ږنګ دننګرهار ولايت دخوريانيو دمرکز کړې په زاړه ښار کې زېږېدلی هغه په قوم ابراهيم خېل خوريانی اودارواښاد محمدسرور خان زوی دی ارواښاد بينوا په اوسني ليکوال کې دنوموړې دزېږېدنې نېټه ۱۳۰۷ هـ

په ۱۳۳۹ ل کال کې دوخت دپوهنې وزير ښاغلي علي احمدخان ، نوموړی دلغمان دپوهنې سرپرست مدير وټاکه په ۱۳۴۰ ل کال کې دکابل دابن سينا ليسې مدير وټاکل شو چې دوزارت په ملاتړې په کې دفتيل خوريانی، محمدعثمان ترند په زيار پارسي کتابونه پښتو ته نه يوازې وژباړلو، بلکې وياړل شوي کتابونه يې دتدريس وړوګرځول په ۱۳۴۴ ل کال کې دپوهنې وزارت دملګرو ملتونو ښوونيزې او روزنيزې موسسې ته ورويېژندل شو، چې ورته دپوهنې ښوونځيو ته دکتابونو دليکلو او دښوونکو دروزنې دنده وسپارل شوه په همدې کال په جاپان کې درياضياتوړيوالې غونډې ته وبلل شو او د استاذ ږنګ درياضياتو تعليمي نصاب دآسيايي هيوادونو لپاره ومنل شو په ۱۳۴۳ ل کال دبيروت امريکا يي پوهنتون ته ولېږل شو او درياضياتو په څانګه کې يې لوړې زده کړې پيل کړې، هيوادته له راستنېدو سره سم دتاليف او ترجمې په رياست کې درياضياتو دديپارتمنت علمي غړی مقرر شو په ۱۳۴۹ کال امريکاته ولېږل شو. درياضياتو اوفزيک په څانګه کې يې دفريډونيا په پوهنځي کې ماسټرې واخيسته او په دوکتورا بوخت شو، دغه مهال درياضياتو نړيوال کنفرانس ته چې په جرمنې کې جوړ شوی و وبلل شو خو په اساسي قانون دنيوکې

کال ليکلې ، خوپه خپله مرحوم وېلي چې په تذکره کې يې راته دزېږېدنې کال ۱۳۰۰ ل ليکلی ، خو زه هغه مهال چې امير حبيب الله خان ووژل شو دکړې دشېراحمدخان کلا له ارواښاد ملاصاحب سره دقدري ، مونی ، نظم ، پنج ګنج، ګلستان اوبوستان په زده کړه بوخت وم اوبيا مې دکړې دروښانکوټ دلوی جومات له ملاامام ارواښاد استاد محمدعليخان څخه نوې ديني زده کړې وکړې

پرلامـل دوخت صدراعظم محمديوسف خان بېرته هېواد ته راوغوښت او ددوکتورا دتيرس دفاع ترې پاتې شوه په ۱۳۵۶ ل کال دکابل پوهنتون دساينس پوهنځي استاد وټاکل شو او نيات شمېرمحصلان يې وروزل په ۱۳۷۸ ل کال پېښورته مهاجرشو چې لومړی دسيدجمال الدين افغان پوهنتون علمي مرستيال اوبيا دافغان پوهنتون درياضياتو استاد وټاکل شو، کله

اوانتقادي ډرامې دستيج لپاره جوړې کړې چې برياڼي لوبېدلي دي دباغلي ږنګ ليکنې اوشعرونه په هېواد، زيرې، اصلاح اووړانګه اخبارونو کې خپاره شوي دي ورپسې فتيل صاحب داوښکې ترسرليک لاندې سريزه اوبيا عارف خان همدرد سابي دخو خبرې تر سرليک لاندې خپلې لوړې کړې دي تردې دمه يې دغه شعري ټولګه چې زما اوښکې نومېږي خپره شوې چې په ۲۱۶ مخونوکې يې ۸۹ شعرونه ځای کړي اودلوستونکو اومينه والو دادبي تندې ماتولو ته يې وړاندې کړې دی، دکتاب په لومړۍ برخه کې ،، زماربه،، ترسرليک لاندې مناجات داسې دي

زما ربه نوی رنګ نوی جهان را
نوو نوو اشاروته نوی شان را
زما ربه په توفيق مې هومره بارکړې
چې خان وپېژنم خان لره چشمان را
دنيا نه ده لوی درباب دی په کې
ورک شوم
لاسيوی نه مې لايقه کشتيبان را
چې صاحب دقناعت وي په هرڅه کې
خدايه دغه رنګ سپېڅلی پاک وجدان را
چې دخپل وروړ دوجود غوښې ونه خوري
هسې رنګه ملکان او حاکمان را
لمدې غوښې پسرې دوروړ چې خوړی نشم
داسې خوله خاونده دارنګه زبان را

دکتاب په پای کې يې دموږ ترسرليک لاندې داسې لوړنه کړې، چې دهرمرض د واده هغه مور ده
تش مسکا يې په ژوندون کې نوی ژوند دی
په صفت چې مسيحا ده هغه مور ده
ګل باعث دزيبايي دچمن ګرځي
چې دهرګل نه زيبا ده هغه مور ده
په لوللو کې رنګ ورکوي ږنګ نه
په ښکلا کې چې ښکلا ده هغه مورده

مولف آغا محمدګرندی

مطالعه کتاب ((اگر جهانیان شکست بخورند)) مفید میباشد

حیات الله حلیم

اگر جهانیان شکست بخورند نام کتابیست که مجموعه از نوشته های رویکرد اجتماعی و سیاسی وبا توجه محوری برحضور جامعه جهانی ، مارا به پندار و دقت بیشتر برآن ساله های می کشاند که در ظاهر جزهمان گفتمان ها ی

سیاسی و اجتماعی محمد اسمعیل یون استاد پوهنتون کابل بوده که درگام نخست به لسان پشتو نوشته و چاپ گردیده است و نظر به اهمیت محتوایی بار دوم توسط مصطفی عمر زی به لسان دری ترجمه و چاپ گردیده است

درین کتاب در مورد وضع تلخ و نا هنجاری های اجتماعی سیاسی افغانستان توضیحات سازنده و انتقادی ارایه گردیده یا به عباره دیگر این کتاب مجموعه از نوشته هایست که با دو

مردم عام اند ، ولی اهمیت آنها ، زمانی آشکار میشود که حاصل دهند وآن زمان متوجه می شویم که ظاهرساده ی بسیاری ازمفاهیم ، وقتی در دستگاه تجربه و تحلیل عقلانی قرارمیگیرد ،چه مهم ،تاثیر گذار وحاد بوده اند

این کتاب در کنار فراخوان شما بر ساله های مهم ،گوشه های ازبینش ومنش نویسنده اش را با شفافیت کامل و کوتا ترسیم میکند نویسنده ی کتاب با جسارت وجرئت درخورتحسین ازتاختن به هرنا بکاری هراس ندارد و

درحالیکه با یک برنامه ی روشن فرهنگی می کوشد تا خالیگاه حوزه ی کارفرهنگی ، فزون شود ، در بحث سیاست وعدالت ، خواهان تامین حقوق انسانی و درخورشان مردم این سر زمین است ، باید گفت که تمام مقالات این کتاب به روحیه ملی نوشته شده است در صفحه ۲۹ کتاب میخوانیم ، درگوشه ی عام ، ملت افغان درحاکش حضور هیچ نیروی خارجی را نه می پذیرد ونه تحمل کرده میتواند ، لیکن هنگامی که حضور

۷ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ((جزائل))، چې د انګرېزانو تر پښو لاندې يې مځکه سور اور کړه

جواد مختار

جزائل څه شی دی؟
په افغان ـ انګلیس لومړی (۱۸۳ ـــ ۱۸۴۲)، دويمې (۱۸۷۸ ـــ ۱۸۸۰)، درېيمې (۱۹۱۹) جګړو کې بوازينې ... سې چې د انګرېزانو خوب ... ې تښتولی و جزائل (Jezauil) ټوپک و. انګلیس ... تاريخ ليکونکي وايي چې د ... مکناټن له قوله د هغه مشهوره ... خبره ليکي ((افغانان په له جګړو سترې نه شي او جزائل له ځړو))

کابو دوه سوه کاله د مخه زموږ نيکونو د دښمن مقابله په خپل لاس جوړو کړو ټوپکونو (جزائل، کوله، زيات ...) يې د کابل په اهنګرخانه کې جوړېدل او يو شمېر نور يا په مختلفو ډولونو او شکلونو د هېواد په نورو برخو کې دا ټوپکونه طبيعتاً د افغانانو له جثې (بدني جوړښت) سره جوړ وو؛ اوږده، ظريف، رسا نښه ويشتونکي، ساده او په عين حال کې خطرناک

له جزائل څخه د انګرېزانو وېره

Behind the Khyber Pass د جان وېلر ليکل شوی کتاب دی چې د افغان جزائل په اړه يې په پوره تفصيل خبرې شوې وېلر د ميرمن ليډي سېل (د ډګرمن رابرټ باب ميرمن وه چې له انګرېزانو سره د يرغل پر مهال يې افغانستان ته سفرونه کړي) له قوله په خپل کتاب کې ليکي ((داسې ليدل کېږي چې انګرېزي مسکټ ټوپک اغېزمن نه دي او په قشله کې پراته دي، انګرېزان له زړو ټوپکو کار اخلي چې دواړه د افغان جزائلو سره سيالي نه شي کولای، انګرېزانو بايد د افغان جزائلو بېخ ايستلای وای))

کله چې د کابل په بي بي مهرو غونډۍ کې جګړې شدت واخيست او له هر لوري افغاني غازيانو حملې پيل کړې دا داسې وخت و چې جګړې خودجوشه حالت غوره کړی و نه کوم قوماندان موجود و او نه هم په دې جګړه ايز حالت کې له چا سره ددې فکر و او نه هم په داسې احساساتي وخت کې چا، د چا خبره اورېدله، له انګرېزانو لاره ورکه وه د دوی کوښش دا و چې له هرې ممکنې لارې په استفادې خپل ژوند و ژغوري، د همدغه کتاب په ۲۲۲ مخ کې ليکل شوي: ((ډګرمن تامس اوليور غوښتل خپل ډار شوي عسکر د بي بي مهرو د غونډۍ سرته وخيږوي، هيڅ د هغه خبره و نه منله او په همدې کشمکش کې د جزائل د ګولۍ ښکار شو، دا د هغه د خولې وروستی خبره ده، خپلو خلکو پسې برباد ګرم))
په بي بي مهرو ... کې له جګړې ...

د افغان ـ انګلیس لومړۍ جګړه (۱۹۴۲) وروسته انګرېزانو د خپلې ماتې په دلايلو غږېدلي دي، د ماتې په دې دلايلو کې يوه هغه يې تخنيکي او شېرم هغه يې چې د انګرېزانو په ماتې کې يې اساسي رول لوبولی جزائل ټوپک و

د جزائل او انګرېزي وسلو توپير

معمولاً انګرېزي مسکټ ټوپکونو له ۵۰ تر ۷۵ متره پورې هدف ويشته، انګرېزي ټوپکونه په کارخانو کې توليدېدل، او د شکل او ډيزاين له مخې يو شان وو، جزائل بيا لاسي جوړ ټوپکونه وو هر آهنګر او استاد يې خپله سليقه پالله دا له انګرېزي ټوپکونو اوږده وو، حتی سايز يې تر ۱۸۰ سانتي متره پورې رسېږي او د همدې اوږد ميل په برکت و، چې تر ۱۵۰ مترو پورې يې رسا نښه ويشته

د جزائل مختلف ډولونه

د جزائل جوړښت

جزائل اوږد ميل لاره او د ميل دننه جوړښت يې شپږ او اووه ضلعي لرلې، د ميل په امتداد يې په لاندې برخه کې د باروتو د ډکولو او د ميل د پاکولو لپاره اوږد سيخ لاره چې په ميل کې د داخلېدو لپاره استعمالېږي، د ميل په لاندېنۍ برخه کې له لرګي استفاده شوې چې دا لرګی بيا نه ميل سره د پوړ حلقې وسيلې په واسطه نښل شوی د لرګي او ميل د اوږدوالي له امله د وسيلې دا حلقې حتی تر خلورو پورې رسېږي

د جزائل بله برخه د کنداغ ده چې د خوځو موخو لپاره استعمالېږي، کله چې د پروت په حالت کې ترې استفاده کوی نو کنداغ د ورمېږ او اوږې د مخ برخې ته برابرېږي، کله چې په ولاړ حالت کې استفاده کېږي دا کنداغ داسې ډيزاين شوی چې په تخرګ کې ځای نيول کېږي او هم د لاس مټ ته برابرېږي

جزائل د ميل د خولې له لارې له باروتو ډکېږي او ورپسې له وسپنې جوړ مردکی ور اچول کېږي او بيا په دې ټوپک کې د نصب سيخ په مرسته برابرېږي کله چې دا پروسه ختمه شي نو د جزائل کولنګ شا لور ته کش کېږي له دې وروسته جزائل د ډز او نښې ويشتلو لپاره عيار دی

افغانان طبيعتاً ښکلا خوښوونکي خلک دي او دا ذوق يې حتی په ټوپکو کې هم پاللی، د جزائل ظاهري ښکلا او تزئين هم د بحث ور موضوع ده د هر جزائل کنداغ او د ميل د لرګي برخې په دومره ظرافت جوړې شوې او تزئين شوي چې په اوسني عصر کې د اتلمې پېړۍ دې هنر ته سړی ګوته په غاښ کړي

مکناټن په جزائل وژل شوی

د افغان ملي تاريخ ليکوال ...

[illegible]

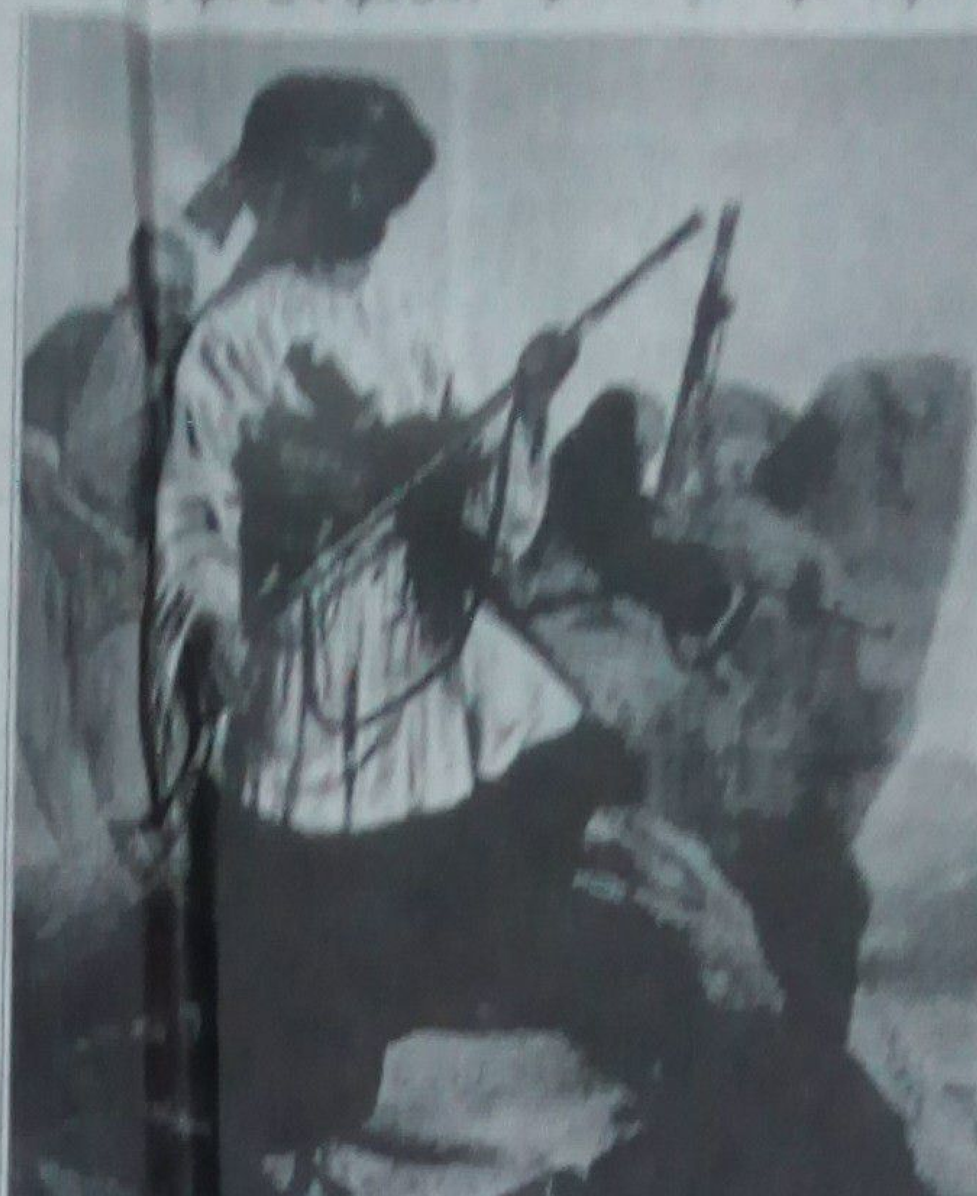

هغه مسايل چې موږ د يووناخيو په تاريخونو کې لوستي تنقيد کړي، مثلاً موږ د يووناخيو په کتاب کې لوستي چې مکناټن د وزير اکبر خان په لاس وژل ...

له جزائل څخه استفاده

کله چې انګرېزان د افغان ـ انګليس دريو اړو جګړو کې مات شول جزائل خورا مشهور شو، د جزائل د شهرت اوازې ...

تاريخي توليدنه وه، چې څه اره شي او يا ډېر توليد شي همدا وجه وه چې په نورو سيمو کې هم ټوپک نقل يا کاپي استعمالېده دا هم د هيرولو نه ده چې د افغان ـ روس جګړې په لومړي سر کې له همدې جزائلو او تيرونو استفاده شوې وه چې وروسته بيا خدای په مجاهدينو امريکا مهربانه کړه

په افغانستان کې د وسلو جوړولو تاريخچه

په لسمه ميلادي پېړۍ کې د غور ولايت خورا اباد و او خپلې مشهور ښاروګنه يې لرل چې فيروز کوه، منديش او آهنګران يې لا تر اوسه پاتې دي، منديش د تاريخي اسنادو پر بناء د امير کروړ د زېږون ځای دی او امير کروړ هغه څوک دی چې موږ ته يې د پښتو خزانې له لارې لومړی ليکلی پښتو شعر په لاس راغلی،
په غور کې پر تېرو، تورو او چړو سربېره يو ويروونکې وسله جوړېده دا وسله د ګرد توپ په شکل وه او دې توپ بيا څو ټيغونه لرل او ورسره تر دوو مترو ...

هېڅو آهنګرانو جوړولې، جزائل که څه هم د تيمور شاه درانی په وخت کې د کابل په اهنګر خانه کې جوړېدل خو په دومره کچه نه وو چې د ټولو خلکو تقاضاوې پوره کړي، د خلکو له اړتيا سره سم د هېواد په ډېرو سيمو کې په مختلفو سايزونو او ډيزاينونو جوړېدل، د کابل آهنګرخانه د بالاحصار په څنګ کې وه او د پښانو آهنګرانو، دوړې به له شاهي پخلنځي ورکول کېده، اوس هم په کابل او ولايتونو کې يو شمېر سيمې د آهنګرانو په نامه شهرت لري
انګرېزانو چې کله د جزائل زور وليده نو بيا يې په کاسبينو او آهنګرانو پسې تبليغ پيل کړ چې دا د اصيلو خلکو کار نه دی د ټولنې ټيټه طبقه او هر هغه څوک چې اصل و نسب نه لري دا کارونه کوي او له هغې وروسته نه بيا چا جزائل وليده او نه هم خپل توليد

جزائل څو نومه وسله

جزائل اصلاً عربي کلمه ده لغت نامه دهخدا يې په دې ډول مانا کوي (مأخوذ از تازي، شمخال)
که له تازي موخه (تازي سپی) وي نو هغه اوږد اندام لري خورا چالاکه وي او د ښکار لپاره ترې استفاده کېږي، جزائل هم د ښکار او جنګ لپاره استعمالېږي او له نورو وسلو ډېر اوږد دی شمخال وزن لرونکي او درونډ ټوپک ته وايي
همدا رنګه په ويکيپيډيا کې دجزائل نوم پر وړاندې د اوږده ميل لرونکي ټوپک ذکر شته جزائل په پښتو لنډيو او شفاهي ادبياتو کې په مختلفو نومونو ياد شوی تور ټوپک، بوړی، پيڼی، سره رڅ او عاميانه نوم ټوپک
په دې اړه ډېرې لنډۍ مشهورې دي:
تر دې بوړي ټوپک دې ځار شم
په اوږه ستا دې کړه زه درسره ځمه
په تور ټوپک مې وله ياره
داسې خو مه وايه چې خوله نه درکومه
په تور ټوپک ويشتلی جوړ شو
د سپينې خولې ويشتلی ويښ توپوينه

د تور ټوپکو استا کاره
د يو خوانانو خون به ستا په غاړه وينه
چاوني په ټوپو نه وراتېږي
تکړه زلميان پسې په ټوپکو ورانوينه
د استعماري جګړو پر مهال جزائل هغه يوازينی ټوپک دی چې په انګليسي ادبياتو کې يې يادونه شوې، دا لاندې شعر روډيارډ کيپلنګ انګرېز شاعر په ۱۸۸۶ کال ويلی

A scrimmage in a Border Station
A canter down some dark defile
Two thousand pounds of education
Drops to a ten-rupee jezail
The Crammer's boast, the Squadron's pride
Shot like a rabbit in a ride

په سرحدي پړاو غوغا وه
آسونو په خپله خغاسته فضا خره کړې وه
د دوه زره پاونډه تعليم
د لس روپيو جزائل ته ټيټ شو
د يووالي تېغ، د نظم و ضبط غرور
په خغاسته کې لکه د سوی په شان ولګېده
د پورته شعر لنډ مفهوم دا دی چې هغه مهال د انګليس د

شوی خو ساتلی حداد دا خبره نه منې زه به کټ مټ د حداد صيب ليکل را نقل کړم
((په افغانستان کې په ټولو تاريخونو کې ليکي چې وزير اکبر خان مکناټن وژلی حال دا چې دا خبره غلطه ده مکناټن يوه سپاهي وژلی دی
د فرهاد بابا په علوي سفر کتاب کې ليکل شوي چې مکناټن د ميدان د تکاني او سپېدونکي چې نوم يې رجب خان و وژلی دی، دا قصه ما د اروابناد غلام محمد فرهاد پاپا (د کابل ښار لومړنی ښاروال) له خولې اورېدلې چې غازي رجب خان هغه وخت مکناټن و واژه چې د وزير اکبر خان او مکناټن جګړه وه، وزير اکبر خان غوښتل هغه ژوندی و نيسي رجب خان د وزير اکبر خان له تخرګه د ټوپک ميل تېر کړ او هغه يې و واژه))
د همدې متن په اوږدو کې راغلي چې اکبر خان نه غوښتل مکناټن و وژني هغه نيت درلود چې مکناټن له خانه سره بندي کړي او د خپل پلار په بدل کې چې په هند کې يې له انګرېزانو سره په تبعيد کې ژوند کاوه معامله وکړي
دا خبره په سراج التواريخ کې ...

مرکزي اسيا، هند او حتی منځنۍ ختيځ له ورسېدې، زما په فکر د جزائل د شهرت يوه مهمه وجه دا هم کېدای شي چې د جزائل پر مټ داسې يو قوت مات شو چې لمر يې په واکمنۍ کې نه ډوبېده او په خپله انګليسانو د جزائل په قوت اعتراف کاوه، بله وجه دا هم ده چې جزائل د داسې يوې ولس توليد و چې په خپل فکر يې اختراع کړی و او دا فکر يې بيا د جګړې په ميدان کې په عمل کې هم پلی کړ
د جزائل ټوپکونو کاپي او نقل په هند کې پيل شو مرکزي اسيا او حتی تر منځني ختيځه يې نقلونه ورسېدل، يو ځل بيا بايد يادونه وکړو چې افغان جزائل نول د افغانانو له لوري لاسي جوړېدل، دا د کومې

وسپنيز زنځير: دا وسله يې قلاب بلله او له لرې فاصلې په دښمن ورګوزارېده هو يو لکه د اوسنيو لکوانډو بازانو ننچک، چې زنځير لرې خو په همدومره توپير چې ننچک د زنځير په دواړو سرونو کې لرګي لري او قلاب يوازې په يوه سر کې تېغ لرونکی توپ، دا له لوري خطرناک او اغېزمن و او چا چې په قلاب کار اوه هغه يې قلابي باله
کله چې د باروتو وخت راغی لومړنی کس اعليحضرت شاه محمود هوتک و چې په ۱۷۳۲ کې يې د ايران په وړاندې باروډي توپ (زنبورک) وکاراوه، دا پر اوښانو د جګړې ډګر ته انتقالېده
قلاب، زنبورک، جزائل، تورې، نېزې او چړې دا ټول زموږ ...

حکومت پوخ د نړۍ سر ټولو روژل شوی، بانظمه او مجهز پوځ و، چې په هر ټس يې لا هاغه مهال زرګونه پونډه مصرف شوي و، اما د لس روپيو په روبسټ جزائل ټوپک داسې ښکار کړل لکه څوک چې په ميره کې سوی (خرګوش) ښکار کوي

وروستی خبره

دوه سوه کاله د مخه موږ خپله اهنګرخانه او د ټوپکونو د توليد خاوندانه لرل او په هماغه وسله مو د نړۍ داسې قوت درې ځله مات کړ چې لمر يې په واکمنۍ کې نه ډوبېده
کله چې دښمن پوه شو زموږ وسلې دوی تباه کوي نو په تبليغ يې لاس پورې کړ، کسبونه يې د بې نسبو او ټيټو خلکو کار وباله او حتی تر اوسه موږ کسب و کار ته لاس نه وروړو
انګرېزانو دجزائل د توليد د ختمولو لپاره د تبليغ حربه د غازي امان الله خان پر وړاندې هم وکاروله که جزائلو انګرېزان مات کړل په سياسي ميدان کې د خپلواکۍ اعلان غازي امان الله خان وکړ او بيا انګرېزانو د پيرانو، ملايانو او مذهبي اشخاصو په نوم د غازي امان الله خان پر وړاندې د بې ديني تبليغ وکړ او د هغه واکمنۍ يې د بچه سقاو په واسطه رنګه کړه
دا سلسله له هغه دمه تر دې دمه په يوه او بل نوم روانه ده تر څو زده کړې ونه کړو، له فکره کار وا نه خلو او پخپله پخپل ځان کې تغيير را نه ولو او د خپلواکۍ له احساسلو وړاندې د خپلواکۍ په ساتلو فکر و نه کړو تاريخونه به تکرارېږي خو زموږ وضعيت او حالت به هماغه وي

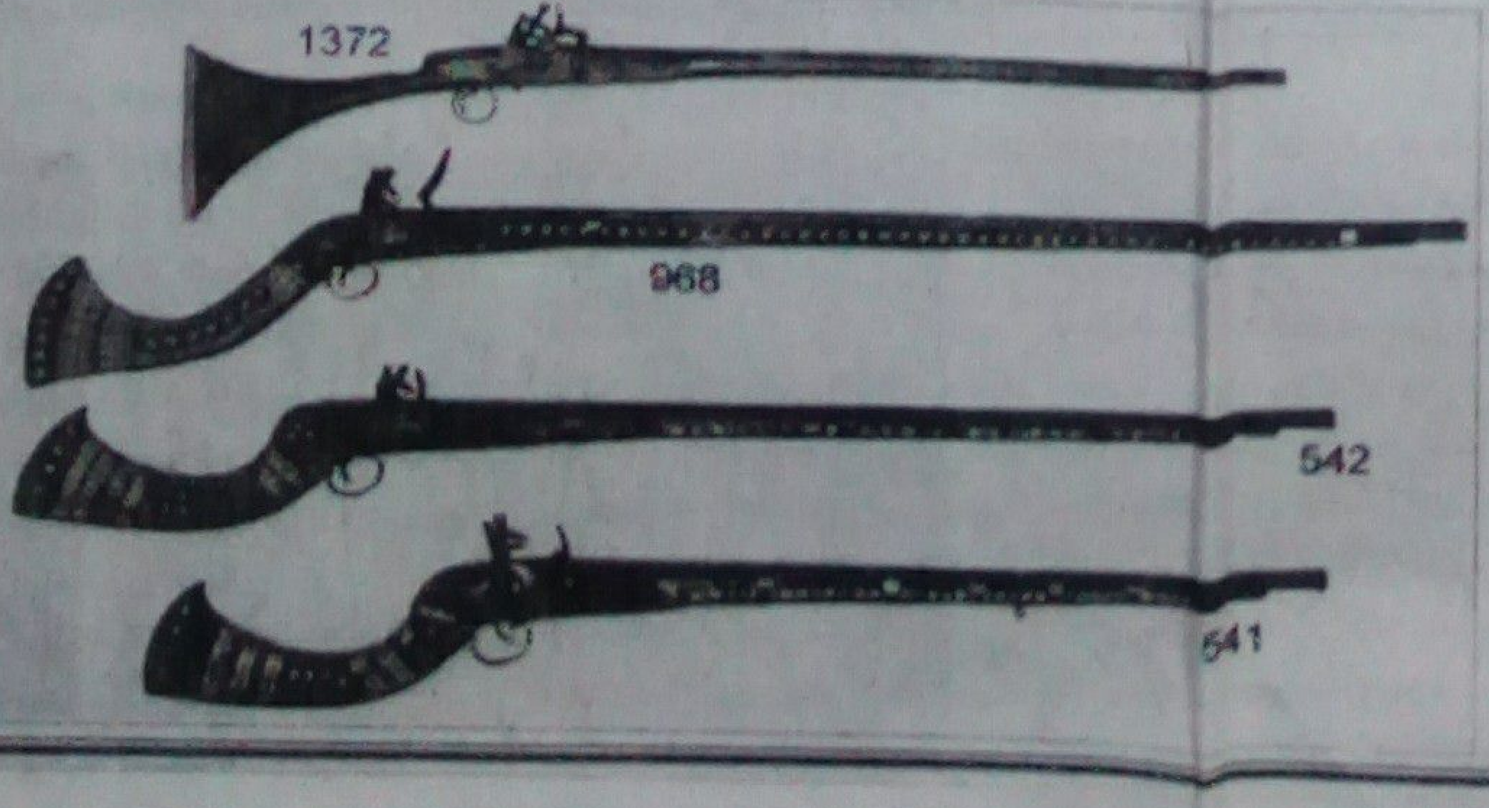

د سپورت نړۍ

افغان الف لوبډلې بنګله دېش ته په لومړي سریز کې ماتې ورکړه

افغان الف لوبډلې د بنګله دېش له الف لوبډلې خخه د غیر رسمي دوو لوبډلې له بنګله دېشي الف لوبډلې خخه په ۷ ویکټو وګټله، چې د یادې لوبه کې د دواړو لوبډلو لوبه مساوي پای ته ورسیده، چې د لوبې غوره

ټیسټ یا فرسټ کلاس لوبو سریز یو پر صفر وګټه لومړی لوبه افغان الف لوبې غوره لوبغاړی قیس احمد وټاکل شو په دوهمه فرسټ کلاس لوبغاړی بیاهم له افغان الف لوبډلې خخه ابراهیم خدران وټاکل شو د

فرسټ کلاس سیالیو په یاد سریز کې تر ټولو ډېرې منډې افغان لوبغاړي ابراهیم خدران وکړې همداراز د سریز په یادو دوو لوبو کې تر ټولو ډېرې ویکټې قیس احمد ۱۳ ترلاسه کړې افغان الف لوبډله بنګله دېش ته تللې او د یاد هېواد له الف لوبډلې سره د کرېکټ د دوو فارمټونو سریز لرسره کوي لومړی د فرسټ کلاس سریز و او دوهم د پنځو یو ورځنیو لوبو سریز دی، چې د راتلونکي جمعې په ورځ د جولای پر ۱۹ مه نېټه پیلیږي افغان الف لوبډله به هلته د جولای تر ۲۱ مې نېټې خپل سفر پای ته ورسوي له افغان الف لوبډلې سره په دې سفر کې ناصر جمال لوبډلمشر، افسر ځاځي ویکټ ساتونکی، ابراهیم خدران، بهیر شاه، شاهدالله کمال، درویش رسولي، عثمان غني، شراف الدین اشرف، قیس احمد، نوین الحق او یمین احمدزی شتون لري

فضل الله فضلي

په کرېکټ کې د افغان لوبډلې ماتو کوچني کرېکټران ناهیلي کړي

د کرېکټ په نړیوال جام سیالیو کې د افغان لوبډلې پرله پسې ماتو یو شمېر هغه ماشومان او کمکي خوانان چې د لارو او کوڅو پر سر کرېکټ کوي، ناهیلي کړي. د دوی د هر یوه په زړه کې لکه د کرېکټ د نړۍ د نورو ستورو په شان په سترو نړیوالو سیالیو او میدانونو کې د خپل هېواد په استازیتوب د لوبېدو هیلې او ارمانونه پراته دي، خو هغوی، چې دغه ارمان ته رسېدلي او د افغانستان د کرېکټ د ملي لوبډلې لباس یې پر تن کړی، تر کومه بریده توانېدلي چې د کرېکټ په نړیوال جام سیالو کې د دغو ماشومانو او کمکیو خوانانو زړونه خپل کړي؟

۱۳ کلن تمیم او ۱۶ کلن سمیع الله، چې په ډېرې سختۍ یې بېټ او توپ اخیستي او د کابل په حضوري چمن کې له خپلو نورو ملګرو سره کرېکټ کوي، په نړیوال جام کې د افغان لوبډلې وروستیو ماتو یو څه ناهیلي کړي، خو دوی بیا هم کرېکټ نه دي پرېښي او وایي « دې ماتو په موږ زیات اغېز کړی، خکه د پرله پسې لوبو بایلل سړي ته خفګان پیدا کوي، خکه دا

خبره، په نړیوال جام سیالیو کې د افغان لوبډلې د ماتې یو لامل په لوبډله کې د وړتیا له مخې، لوبغاړو ته چانس نه ورکول دي، چې د دوی په خبره، که ملي لوبډلې ته د وړتیا له مخې لوبغاړي وټاکل شي، نو

پسې ماتو پر هغو ماشومانو او خوانانو چې خپل راتلونکی یې کرېکټ ټاکلی، زیات اغیز کړی، خو هغه د دغه اغیز لامل له کرېکټ سره د دوی زیاته مینه بولي او زیاتوي هیڅ شک نشته چې دا زیات اغیز لري، زموږ د ټولو تمه دا وه،

افغانستان له هرې لوبډلې لوبه ګټلې شي افغانستان د ۲۰۱۹ م کال د کرېکټ په نړیوال جام سیالیو کې چې په انګلستان او ویلز کې د نړۍ د لس غوره لوبډلو ترمنځ وشوې او انګلستان یې اتلولي وګټله، نهه لوبې یې وکړې او خپلې ټولې لوبې یې بایلودې. د کرېکټ مصرینو په نړیوال جام کې د افغان لوبډلې د پرله پسې

چې موږ به څو مېچونه ګټو، خو له بده مرغه چې ومو نه شوای ګټلای، په دوی چې اغېز کوي، نو دا بېي چې دوی له کرېکټ سره څومره کلکه مینه لري، نو دا که له یوې خوا د خفګان لامل شوې، نو بله ورخ که لوبډله لوبې ګټي، نو دوی لا هڅېږي، زه باور لرم چې مټران څومره به وخلېږي، پر کشرانو همدومره به اغېز کوي. د کوڅو

عادي لوبې نه وې، د نړیوال جام لوبې وې، دغو ماتو خوانان زیات ناهیلي او له کرېکټه زړه توري کړي چې دا څه وشول ؟» دې ماتو د خلکو او زموږ په روحیاتو زیات اغېز وکړ، دوی پرله پسې ماتې وخوړې، د افغانستان اتلان چې داسې شي، نو له چاګیله وکړو ؟ لرتر لره یې زړه ماتې کړې بم » د تمیم او سمیع الله په

ماتو لامل د نړیوال جام په درشل کې د لوبډلمشر بدلول، په لوبډله کې ډلبازي، له اروپايي میدانونو سره د افغان لوبغاړو نابلدتیا او د لوبغاړو خراب فټنس نولي. بل خوا د افغانستان د کرېکټ بورډ د کورني کرېکټ پخواني مسوول او اوسني د رسنیو مېنجر نظیم جار عبدالرحیمزی هم مني، چې د افغان لوبډلې پرله

کرېکټ یا به انګلیسي اصطلاح ستریټ کرېکټ، د هر لوبغاړي اساس جوړوي، هر کرېکټر په لومړیو کې په همدې کوڅو او لارو کې کرېکټ کوي او بیا ورو ورو مخته ځي او تر ملي لوبډلې خان رسوي او په نړیوالو میدانونو کې د خپل هېواد بیرغ خلوي او ستر نوم خپلوي، خو دا یوازې تمیم او سمیع الله نه دي چې په نړیوال جام سیالیو کې د افغان لوبډلې ماتو ناهیلي کړي، بلکې داسې ګڼ شمېر نور ماشومان او خوانان شته چې په ډېرو سختو شرایطو کې په خاورینو او له دوړو ډکو میدانونو کې کرېکټ کوي او غواړي چې په راتلونکي کې د کرېکټ ستوري شي.

محمد واصل وصال

راشد خان او حضرت ځاځي د کرېکټ اکاډمي جوړه کړه

د افغانستان د کرېکټ ملي لوبډلې لوبډلمشر راشد خان او لوبغاړي مراسمو کې وویل « دا اکاډمي له ډېرو نویو او تازه بدلونونو او زیاتو خدمت وباله، چې له دې سره به نور ډېر کارونه هم وکړي او په دغې

حضرت الله ځاځي په ګډه د خوانانو لپاره د کرېکټ د زده کړې اکاډمي جوړه او ګټې اخیستنې ته وسپارله. د معلوماتو له مخې، په پلازمېنه کابل کې راشد خان او حضرت الله ځاځي د کرېکټ دا روزنځای له نویو امکاناتو او پرمختللو وسایلو څخه جوړه کړې، چې اوونی وړاندې د یو لړ مراسمو په ترڅ کې پرانیستل شو. له دغو مراسمو یو شمېر خبریالانو « خبریال ډاټ کام» ته ویلي، چې د راشد خان او حضرت الله ځاځي کرېکټ اکاډمي له ډېرو نوښتونو سره به مکمله توګه د تمریناتو لپاره چمتو شوې ده راشد خان د اکاډمۍ د پرانیستې په

اسانتیاوو سره جوړه شوه، چې د هېواد د خوانو لوبغاړو په خدمت کې به تل قرار ولري.» راشد خان دغه راز

اکاډمي کې به ډېرو خوانانو ته د ملي لوبډلې خیني لوبغاړي روزنه هم ورکړي. د دې اکاډمي د پرانیستې په

وویل په خپل هېواد کې به له دې وروسته هم پانګونه کوي، هغه دا یو

مراسمو کې ګڼ شمېر ملي لوبغاړو هم برخه اخیستې وه، چې له ډلې یې

پخواني لوبډلمشر اصغر افغان، رحمت شاه زرمتي، شاپور خدران، حشمت شهیدي او په خپله راشد خان او حضرت ځاځي هم برخه درلوده. د کرېکټ دا اکاډمي چې له پخوا راهیسې د جوړېدو په حال کې وه، هغه وخت د دې اکاډمي مسوولیت د بل چا په لاس کې و، خو اوس راشدخان او حضرت الله ځاځي د دې روزنځای مسوولیت او صلاحیت په غاړه اخیسته. حضرت ځاځي او راشد خان ژمنه وکړه، چې په دې اکاډمي کې به کوچونه، منظم سیستم او په به شکل به خوانانو ته د کرېکټ زده کړه ورکړي. د یادونې وړ ده، چې له دې وړاندې بل افغان لوبغاړي محمدنبي هم یوه اکاډمي په استرالیا کې د مهاجرو او هلته د مېشتو افغانانو لپاره جوړه کړې وه، چې اوس هم د مهاجرو په خدمت کې ده.

ورزش های رزمی بهترین وسیله تقویه صحت جسمی، عاطفی و روحی است

در ایام قدیم مردم کره زمین ورزش های مختلف و گوناگون را بخاطر به دست آوردن اهداف متفاوت انجام می دادند در آن زمان ورزش بیشتر بخاطر سرگرمی شاهان، حفظ قلمرو، وسعت بخشیدن به امپراتوری هاو حفاظت جان، مال و کاروان های تجارتی مورد استفاده قرار می گرفت، ولی به مرور زمان ورزش در بین کشورهای جهان از جایگاه ویژه و ارزش خاص برخوردار شد .در عصر کنونی ورزش یکی از کارهای مهم و ارزشمند جامعه بشری به شمار میآید. امروزه ورزشکاران رشته های مختلف از قبیل بوکس،پهلوانی، جیدو، تکواندو، مبارزات آزاد جمناستیک، فوتبال، والیبال، کریکت وغیره، به سطح ملی و بین المللی مسابقاتی را انجام میدهند و به خود و کشور خود افتخارات بزرگ را کمایی میکنند سپورت وسیله ایست که صحت و سلامتی جسمی و روانی افراد جامعه را تضمین میکند .امروزه اکثریت مردم جهان بیشتر امراض کشنده و خطرناک را توسط سپورت وقایع و تداوی میکنند .افغانستان هم از جمله کشورهای است که در این اواخر ورزش در آن نسبت به سابق پیشرفت های چشمگیر داشته و علاقمندان زیادی را نیز به خود جلب نموده است. به ارتباط پیشرفت ورزش های رزمی در افغانستان مصاحبه یی را با یکی از پیش کسوت های محبوب و مشهور اداره ورزش کشور انجام داده ایم که توجه تان را به خواندن آن جلب می نماییم

استاد خیبر عمرخیل فرزند محمد نبی در سال ۱۳۵۸ خورشیدی در یک خانواده متدین،روشنفکر و ورزش دوست در ولایت لغمان چشم به جهان گشود .تحصیلات خود را الی سویه بکلوریا در کشور قزاقستان شهر الماتا به پایان رسانیده و به زبان های پشتو،دری، روسی، قزاقی و اردو آشنایی و بلدیت کامل دارد .کار کرد های ورزشی استاد خیبر عمرخیل قرار ذیل است: سرتربیر تیم ملی کیک بوکسینگ افغانستان، آمر برگزاری مسابقات پرورش اندام،رییس مجمع های ورزشی، رییس فدراسیون بانوران دود و آرچری افغانستان

سوال: استاد محترم! شما چی وقت و در کجا به ورزش دلخواه خود رو آوردید؟

جواب: بنا به شوق و علاقمندی خاصی که به ورزش داشتم در سال ۱۳۶۸ خورشیدی در کشور روسیه تحت نظر مربیان خارجی به ورزش رزمی و اجتماعی رو آوردم .

سوال: دست آورد های ورزشی تان چقدر است و کدام ها اند؟

جواب: ۲۲ مدال ۷ کپ قهرمانی و ۲ جام اخلاق را از مسابقات داخلی و خارجی کسب کرده ام و ۲۸ بار به حیث نماینده رسمی افغانستان در مسابقات آسیایی و جهانی اشتراک نموده ام و دارای کمربند سیاه دان ۷ کیک بوکسینگ داور ملی و بین المللی نیز میباشم،و بیش از ده ها تقدیر نامه را از رویدادهای مهم داخلی و خارجی بدست آوردیم و نیز بیش از ۲۰ کلپ ورزشی را به سیستم ستندرد بین المللی ایجاد کردیم،که صدها جوان روزانه در آن مصروف تمرینات ورزشی هستند و ناگفته نه ماند که اکثراً ورزش کاران نخبه رشته های رزمی و پرورش اندام شاگردان بنده میباشند و نیز سه بار جهت ترینگ در رشته مربی گری در کشور های تایلند، اوکراین ویونان در سال های ۲۰۰۹، ۲۰۱۱، ۲۰۱۲ اشتراک کردم .

سوال: استاد محترم! تا حال چند سفر ورزشی به کشورهای خارجی انجام داده اید؟

جواب: سفرهای خارجی بنده بسیار زیاد است از جمله به کشورهای روسیه،تایلند،یونان، اوکراین، ایتالیا، ترکیه، دنمارک، قزاقستان، ازبکستان، تاجکستان، ترکمنستان، چیچنی، داغستان، پاکستان، قرغزستان، کوریا، ایران، هند، امارات متحده عربی، تایوان، فلیپین وغیره سفر های خارجی انجام داده ام

سوال: شما اکنون به حیث رییس فدراسیون بانوران دود و آرچری افغانستان نیز ایفای وظیفه میکند فرق بین این رشته ورزشی و سایر رشته های ورزشی در چیست؟

محترم استاد خیبر عمرخیل

جواب: ورزش بانوران دود یک ورزش افغانی است که اصطلاحات این رشته به دو زبان ملی ساخته شده بانوران به معنای قهرمان،شجاع،جنگ جو و دلیر و دود به معنای رسم و رواج فرهنگ و آرچری هم به معنای تیر و کمان است .

سوال: بنیانگذاران و موسسین این رشته ورزشی در افغانستان کی ها اند؟

جواب: بنیان گذاران این رشته همایون عالمیان، قاسم زرور داکتر عتیق احمدزی و تعداد دیگر از ورزشکاران است. این رشته ورزشی در جوکات تربیت بدنی و کمیته ملی المپیک رسماً در سال ۱۳۸۴هـ ش به فعالیت آغاز نمود

سوال: از آن جاییکه ورزش آرچری یا تیر وکمان از تاریخچه طولانی برخوردار است، وگفته میشود که اولین خاندان ورزش های المپیکی نیز به شمار میاید. آیا تا به حال این ورزش را از آدرس افغانستان در بازی های المپیکی شامل ساخته اید یا خیر؟

جواب: ورزش آرچری یا تیر و کمان واقعاً یک ورزش تاریخی است که شامل بازی های المپیکی نیز میباشد ولی تا به حال از آدرس افغانستان این ورزش در بازی های المپیکی رسماً ثبت و راجستر شده اما کوشش های ما بخاطر ثبت و راجستر این ورزش در بازی های المپیکی جریان دارد .

سوال: آیا تا به حال در این رشته ورزشی ورزشکاران تان در مسابقات خارجی اشتراک نموده اند یا خیر؟

جواب: در بخش آرچری یا تیر و کمان یک بار در مسابقات جنوب آسیا ورزشکاران ما اشتراک نمودند و مقام سوم افتخاری را به نفع افغانستان کسب نمودند .

سوال: به نظر تان ورزش های رزمی زیاد در افغانستان پیشرفت نموده یا ورزش های اجتماعی؟

جواب: در هر دو بخش ورزشکاران ما خوب درخشیده اند و به شکل مساوی در افغانستان فعلاً هم ورزش رزمی پیشرفت کرده وهم ورزش اجتماعی که شامل فوتبال، کریکت، والیبال، فوتسال و غیره میشود

سوال: استاد محترم با وجودیکه ورزشکاران ما با مشکلات زیاد مواجه اند، و امکانات کافی هم در اختیار ندارند، نظر به سایر کشورهای جهان، چه باعث شده است که در اکثر مسابقات ورزشکاران ما نتایج خوبتر به نفع افغانستان کسب میکند

جواب واقعاً ورزشکاران ما مشکلات زیاد دارند عواملی که اکثریت وقت ها باعث کامیابی ورزشکاران ما میشود در قدم اول روحیه بلند وطنپرستی است که در نزد ورزشکاران ما وجود دارد صبر، استقامت، تلاش پی در پی ایمان و باور داشتن به کامیابی مثبت اندیشی از عواملی است که در موفقیت ورزشکاران ما نقش بارز را بازی میکند .

سوال: استاد محترم! در آینده چه پلان هایی دارید بخاطر رشد ورزش بانوران دود و آرچری در افغانستان؟

جواب: بخاطر رشد هر چه بهتر و خوبتر این ورزش ما سیمینار ها، کورس های آموزشی، مسابقات رون و تیم ملی را برگزار می نماییم و به چهره برتر این رشته زمینه مسابقات خارجی را فراهم میسازیم .

سوال: پیام تان به ورزشکاران و آن عده کسانیکه ورزش نمی کنند چیست؟

جواب: ورزش وسیله صحت جسمی روحی و عاطفی هر انسان است هدف اصلی سپورت یافتن حقیقت، حاکمیت انسان بالای خود و نفس خود است، زمانیکه یک انسان به نفس خود حاکم شود در هر کار کامیاب وموفق شده میتواند و پیام من برای آن عده کسانیکه ورزش نمی کنند این است که ورزش کنند تا در تمام امورات زندگی خود نتایج خوبتر کسب نمایند

سوال: استاد محترم! تشکر از اینکه وقت گرانبهای تان را در اختیار ما گذاشتید. در آخر از دولت افغانستان در رابطه به پیشرفت ورزش به خصوص ورزش بانوران دود و آرچری چی میخواهد

جواب: خواست من از دولت افغانستان این است که بخاطر رشد ورزش زمینه گرفتن سیمینار ها، کورس های آموزشی،مسابقات ملی و بین المللی را به ورزشکاران این رشته و سایر رشته ها فراهم بسازد.

محمدطارق صابر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې له ((TRT)) راډيو تلويزيون سره د جمهور...

د افغانستان پر ضد کوم تا اعلام شوی جنګ پيل شوی. تر اوسه هم دوام لري. تروريستي ډلې اوس هم د مدارسو د شبکو له لارې پناه ځايونه او بسونه لري. چې په لومړيو مرحلو کې په همدغو ځايونو کې د دوی خوځښت پيلېږي. د ياغيانو وړ ده، چې اوس د پاکستان حکومت کار کوي چې په دې هېواد کې د مدرسو تعليمي نصاب بدل کړي.

عمده موضوع چې لومړي وزير عمران خان کې په مکرر ډول يادونه کوله. دا وه چې آيا د پاکستان پخوانی پاليسي ددې هېواد په ګټه يا په زيان ده. د دواړو هېوادونو (افغانستان او پاکستان) راتلونکي، اړيکې به د دې پوښتنې ځواب روښانه کړي. زموږ موخه دا ده، چې دواړه خپلواک شو تونونه د هر اړخيزو همکاريو اړيکې پيدا کړي. موږ کولای شو دغو دوه اړخيزو ګټو ته زمينه برابره کړو.

په اسلام آباد کې مې پخپله وينا کې د اتصال موضوع په وضاحت تشريح کړه هغه موضوعات چې ما ورته اشاره وکړه دا وو، چې افغانستان له ډول تضمينونه برابرولی شي. هدف دا و، چې هغوی ته داو ورکړو چې دواړه هېوادونه کولای شي خپل ځان له وابستګی څخه خلاص کړي او د انرژي، ګاز، اتصال، نوري فايبر او نورو برخو کې همکاري، ته زمينه برابره کړي. د دې موخې د ترلاسه کولو لپاره يو چوکاټ شته چې موږ کولای شو سياسي، اساسي حسابونه، د جرمنو وضع کول، په مديريتي، لوليز او چاپېريال ساتنې برخو کې هغوی (د پاکستان سوداګرو او پانګه والو) ته تضمينونه برابر کړو. موږ بايد د خپلو اړيکو په اړه فکر وکړو او کولای شو له يوه بل سره کار وکړو. په ريښتيا هم چې دا د پاکستان لپاره يوه حياتي پوښتنه ده. سره له دې چې پاکستان په

تحليلګرانو همدا وړاندوينه کوله چې په شپږو مياشتو کې به امنيتي ځواکونه سقوط شي. هغوی غوره او امنيتي شوي. ډول عصر مې هغه کړي چې جوړولو او آيتلاف نه لېواري، وييم، نه د جګړې رهبري نه، خو د وسله والو ځواکونو د اعلی سرقوماندان په توګه د هېواد په امنيتي او دفاعي ځواکونو ډېر زيات وارم په امنيتي برخه کې اصلاحات ترسره شوي: هغه څه چې په تېر کې له مقاومت سره مخ شوي وو حاضر شه، د افسرانو، پرسونلو او سرتېرو غوره او نوی نسل په هېواد کې فعاليت کوي. د دې برخې اصلي ستونزه په سيستمونو، پروسو، مديريت او رهبري کې وه.

سږ کال، په ځانګړي ډول په تېرو شپږو مياشتو کې، (په امنيتي برخه کې) همکارانو مې په غوره ډول خپلې دندې ترسره کړي. دا د قضيې يو اړخ دی، دا څکه چې موږ د سل زره تر پوالو ځواکونو خالي ځای ډک کړ او د جمهورريس کرزي په وخت کې مې په وينا د امنيتي مسوولينو د لېږد بهير طرحه او مديريت پر غاړه درلود.

دويمه برخه، د ترهګرۍ موضوع ده ترهګري يوازې زموږ ستونزه نه ده، بلکې يوه سيمه ييزه او نړيواله ستونزه ده ولې موږ پر دې ټينګار کوو چې له طالبانو سره د سولې يوې خو کړۍ ته ورسېږو، دا څکه چې طالبان (په افغانستان کې) نورو ترهګرو ډلو ته د ودې مناسب بستر برابر کړی دی.

داعش هم د همدغه مناسب بستر په پايله کې چې هغوی ته برابر شوی (افغانستان) ته راغلل او په پايله کې ازموږ له ځواکونو سره) جنګېږي. له اوسنی جګړې د (طالبانو) ايستل به له بهرنيو اشغالګرو سره د تناوټخوالي ستونزې ته بدلون ورکړي او هغه مهال تولنه

[illegible]

ساتلوه ډول يو بوسنګر هېواد دی او په اغېزناک ډول خپل رول لوبوي. خو پخوانيو پاليسيو دغه هېواد منزوي کړ: تر هغه ځايه چې د بيوزلی کچې د راکمولو پر ځای يې دغه هېواد د پورونو زيانوالي او راتلونکي ابهام سره مخ کړی دی. د يادولو وړ ده، چې لومړی وزير عمران خان په جدي ډول د بيوزلی د له منځه وړو په لټه کې دی. که چېرې د بيوزلی له منځه وړل، چاپېريال ساتنه او د اتصال اجنډا د خپلې کړې همکاري، اساس وټاکو، فکر کوم کولای شو محکې ولاړ شو، خو د دغو اقداماتو سره برخه په هغو تصميمونو پورې اړه لري، چې په راتلونکو مياشتو کې ترسره کېږي.

خبريالله که چېرې په امنيت خبرې وکړو پر طالبانو سربېره، نورې وسله والې ډلې هم په افغانستان کې فعاليت لري. حاضرمه کولی شو د داعش نوم واخلو په همدې حال کې، له هېواد څخه د دفاع په برخه کې د افغانستان د امنيتي او دفاعي ځواکونو د ظرفيت په اړه هم زيات بحثونه شوي دي. ستاسو په نظر، آيا افغان امنيتي ځواکونه په يوازې ځان کولای شي له هېواده دفاع وکړي يا د زيات نور وخت لپاره هم بهرنی ملاتړ ته اړتيا لري.

جمهورريس غني له پوښتنې مو مننه دا موضوع دوې برخې لري. لومړی اجازه راکړئ چې د هېواد د امنيتي ځواکونو د زړورتيا، قربانيو او هېوادنی مينې له امله هغوی ته احترام اداء کړم کله چې زه د افغانستان جمهور رييس شوم، له ياده مه وباسئ چې ټولو

کولی شي د هغوی په مقابل کې بسيج شي. افغانستان د سيمې او نړۍ د امنيت لومړی کرښه ده موږ د هر يوه هېواد په استازولی جنګېږو، دا څکه چې سيمه ييزه همکاري موږ په خيرات کې نه غواړو، بلکې ريښتيني کهدل يې ګټو همکاريو ته اړتيا لري موږ د (ځواکونو) د شمېر په برخه کې انعطاف منوونکي يوو هر څومره چې ممکنه کېږي په همانغه کچه به د ځواکونو شمېر کم شي او کمو مالي سرچينو ته به اړتيا وي. باوري يم چې په راتلونکو څلورو پنځو کلونو کې به د اقتصادي ودې او د اتصال اجنډا د عملي کولو له امله، ډېرو کمو مالي سرچينو ته اړتيا ولرو. له بل لوري، موږ بايد د مختلفو سناريوګانو وړاندوينه وکړو د دې پوښتنې (د افغان ځواکونو وړتيا او له بهرنی ملاتړ سره اړيکې) ځواب له هغو سناريوګانو سره تړلی، چې وړاندوينه يې کېږي. اوس ورته مشخص ځواب نشو ورکولی.

خبريالله تاسو يو وخت د امريکا متحده ايالتونو جمهورريس ډونالډ ټرمپ ته له افغانستان څخه (د امريکايي ځواکونو له وتو پرته) د تګښتونو د کموالي پلان ورکړی و. آيا په دې اړه بحثونه دوام لري؟

جمهورريس غني يقيناً موږ به دې اړه دوامدار بحثونه لرو خوش يم، چې همدا اوس هم موږ د تګښتونو د کموالي په حال کې يوو موږ همدا راز زموږ په غوښتنه د ځواکونو د شمېر په کموالي مفصل بحثونه

[illegible]

لې وليسي، ځان په دې کې اکبواد نور ... تر لي بولي. همدا راز په دې بهير کې، يرته هېواد نه د ګڼوالو او هغو افغان قشرونو راګرځول دی چې بهر (وند کوي ترڅو، ځلور ميليونه کسان په کډوالۍ کې (وند کوي چې له دې ډلې يو ميليون کسان د ترکيې په ګډون د همکاريو او اقتصادي پراختيا سازمان (OECD)

[illegible]

ويل کېږي، هغه څه ؟

جمهورريس غني دا يې معنی خبرې دي. هيڅ حکومت چې په ديموکراتيک ډول انتخاب شوی وي، د خپل انتقال حق نه لري. په کوم صلاحيت موقت حکومت جوړېږي؟

[illegible]

خبريالله دننه چې موږ له تاسو وخت راکړو جمهوررييس محمد اشرف غني! له تاسو مننه.

شوخی با رسانه ها!

[illegible]

مطالعه کتاب ((اگر جهانیان شکست بخورند))...

خارجی را دارند.

برگ های کتاب ((اگر جهانیان شکست بخورند)) عناوین ذیل را احتوای می نماید

((این مجموعه از نوشته های سیاسی و اجتماعی ((اگر جهانیان شکست بخورند)) یک کرسی ریاست جمهوری و یک درجن نامزدان ، محکمه خود قابل محکمه است ، سوزاندن مکتب ها، سوزاندن زنده گانی ، احمدی نژاد در افغانستان به انگیزش نژادی میپردازد ، هشتم و هشتم ثور ، دو سر یک اندوه ، نیاز به قانونیت وحضور نیروهای جهانی ، القاعده در افغانستان و الفایده در پاکستان ، فرهنگ شکایات سیاسی در افغانستان ، سیاهپوستی در آستانه کاخ سفید ، قدرمادرسالاری از بد بختی ها ، بنا براین چه خواهد شد ؟ اطمینان به تمام افغانان ملت پرور ، سیاست بیمار و ادویه تاریخ گذشته ، فریاد چهارتراش وغیره میباشد . این کتاب به زبان پشتو ودری هرکدام آن به تیراژ یک، یک هزار جلد در مطبعه دانش به چاپ رسیده است

نیروهای جامعه جهانی در اثر انگیزه های گوناگون داخلی و خارجی ، احساس و حضور آنها حتمی و ضروری پنداشته شود افغانها در اساس پنداز برمنفعت های ملی خویش میتوانند درین باره فکر کنند که به چقدر نیرو ها و برای چه مدت نیاز است

آن افغانانی که به رازهای منفعت های ملی کشور میدانند آنان این نیاز را احساس می کنند که نیروهای خارجی تا آن زمان در افغانستان باید بمانند که افغانستان و اردوی آن قابلیت دفع و طرد حملات دشمنان مغرض داخلی و خارجی را داشته باشند تا بقیه جهان از سوی افغانستان احساس آرامش و مصئونیت داشته باشد

این یک حقیقت روشن و هوید است که در رگ های این ملت غیور خون تمدن دوران میکند و به گونه همه جانبه باید از اسارت جنگ و جنگ طلبان رهایی یابند که پس از چنین حالتی ، نه بهانه ی برای گسیل نیروهای جهانی به میان آمده میتواند و نه نیازی به حضور آنان میرود ونه افغانان دیگر تحمل آمدن نیروهای

افغان اعلانات

مهرنواخانه عبدالخالق عزیزی ملکیت عبدالسمیع ولد بسم الله دارنده تذکره ج سوم ص ۱۲۳ ث ۲۶۰۳ مسکونه اصلی ولایت کابل واقع ناحیه هشتم ولایت کابل مفقود گردیده از اعتبار ساقط است اشخاص وموسسات ودوایر دولتی در مورد ادعای داشته باشند از تاریخ نشر اعلان الی مدت سه یوم به این آدرس مراجعه نمایند ۲۵۴۶

◈ ◈ ◈ ◈

محمد فاروق فرزند محمد نعیم دارنده تذکره ج ۷ مرکز گردیز سال ۱۳۵۷ ص اول ث ۲ مسکونه اصلی ولایت پکتیا امتیاز یک باب درملتون ملکیت خویش را به اسم نوی شهنشاه واقع ناحیه هشتم ولایت کابل بالای محترم سید کبیر ولد لعل سید دارنده تذکره جاول ص ۱۲ ث ۶۰۳ مسکونه اصلی ولایت ننگرهارفروش میرساند اشخاص موسسات ودوایر دولتی که بالای در ملتون مذکور ادعای داشته باشند از تاریخ نشر اعلان الی مدت ده یوم به این اداره اطلاع دهند ۲۲۸۶

◈ ◈ ◈ ◈

اوراق دعوی خیبر ولد نورالله علیه اسامیان تیمور ولد عبدالغیاث وحکمت الله ولد تیمور در این محکمه تحت رسیدگی قرار دارد بنابر این به اطلاع اسامیان تیمور ولد عبدالغیاث وحکمت الله ولد تیمور رسانیده می شود تاجهت رسیدگی دعوی به محکمه حاضر گردند در صورتیکه نامبرده گان تامدت دوماه جهت تعقیب دوسیه نسبتی شان به محکمه ابتداییه تجارتی ب ولایت کابل حاضر نگردد در غیاب شان تصمیم اتخاذ وانگاه حق شکایت را ندارند ۲۲۱۱

◈ ◈ ◈ ◈

موضوع اعلان سه سیت تجهیزات طبی مورد ضرورت دیپارتمنت اورتوپیدی شفاخانه تدریسی علی آباد

ریاست پوهنتون علوم طبی کابل "ابوعلی ابن سینا" از تمام داوطلبان واجد شرایط دعوت مینماید تا در پروسه داوطلبی باز داخلی پروژه سه سیت تجهیزات طبی مورد ضرورت دیپارتمنت اورتوپیدی ، شفاخانه تدریسی علی آباد ریاست پوهنتون علوم طبی کابل "ابوعلی ابن سینا" اشتراک نموده ونقل شرطنامه مربوط را از تاریخ نشراعلان الی ۲۱ روز تقویمی از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون علوم طبی در اوقات رسمی بدست آورند شرطنامه را مطالعه نموده و آفرهای خویش را مطابق شرایط مندرج شرطنامه طبق قانون وطرزالعمل تدارکات طور سربسته ارایه نمایند ،آفرهای ناوقت رسیده وانترنیتی قابل پذیرش نمیباشد

تضمین آفر بصورت تضمین خط بانکی ارایه گردد ، وجلسه آفرگشایی بروز وتاریخ تعیین شده مندرج شرطنامه در معاونیت مالی واداری ، ریاست پوهنتون علوم طبی کابل واقع سرک عمومی کارته سخی دایرمیگردد

◈ ◈ ◈ ◈

محترم رحیم جان ولد نورعلم دارنده تذکره نمبر ۶۸۱۹۹۷۰ مسکونه ولایت ننگرهار میخواهد بحیث دربورد درمربوطات شاروالی کابل تقرر حاصل نماید نامبرده اگر به دوایر و موسسات مسئولیت داشته باشد الی مدت یک هفته در ریاست مالی واداری شاروالی کابل مراجعه نماید درغیر آن حق شکایت را نخواهد داشت ۲۲۹۰

◈ ◈ ◈ ◈

یک قطعه کارت هویت مربوط محترم دوهم بریدمن سیدعاب الدین فرزند ملا شریف کارمند اداری ریاست شاروالی ابتداییه مبارزه علیه جرایم امنیت داخلی و خارجی مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۲۸۹

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم سید نصیر ولد احمد ابراهیم مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۱۸

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم حبیب الله ولد احمد نعیم مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۱۹

◈ ◈ ◈ ◈

جواز تجارتی ۱۰۱۰۲۱۱۸ به اسم معصومی لمیتد مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۲۰

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم میراحمد ولد خال محمد مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۲۲

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم زلمی ولد برات خان مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۲۴

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم محمد جاوید ولد زلمی مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۲۳

◈ ◈ ◈ ◈

جواز تجارتی دارای نمبر ۷۰۲۱ به اسم شرکت میوند جنرال لوجیستیک لمیتد مفقودگردیده اعتبارندارد ۲۷۲۷

◈ ◈ ◈ ◈

یک قطعه جواز یک دوکان واقع منطوق حوزه اول به اسم خان محمد ولد جمعه خان مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۸

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم لنا بنت محمد کریم مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۹

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم خال مراد ولد عبدالسلام مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۳۰

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم نورمحمد ولد تاج محمد مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۳۱

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم موس خان ولد محمد نبی مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۳۲

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم خالد ولد فضل مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۳۴

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم مختار احمد ولد نوروز مفقود گردیده اعتبارندارد ۲۷۳۵

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم احمد زی ولد نوروالی مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۳۶

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم اوراس محمد ولد عبیدالله مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۳۷

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم محمد آغا ولد نورالحق مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۳۹

◈ ◈ ◈ ◈

جواز تجارتی نمبر ۱۰۱۰۲۴۵۱ به اسم شرکت تجارتی سردار محمد مفقود گردیده اعتبار ندارد ۲۷۳۸

◈ ◈ ◈ ◈

شماره دعوت نامه داوطلبی MOE/NCS-007/98-NCB

وزارت معارف ازتمام داوطلبان واجد شرایط دعوت مینماید تا درپروسه داوطلبی تهیه وخریداری خدمات اسمارت نت (Smart Net) ضرورت ریاست تکنالوژی معلوماتی بابت سال مالی ۱۳۹۸ اشتراک نموده ونقل شرطنامه مربوط را درحافظه یافلش دسک ویا ازویب سایت www.npa.gov.af بدست آورده، آفرهای خویش رامطابق شرایط مندرج شرطنامه وطبق قانون وطرزالعمل تدارکات طور سربسته ازتاریخ نشر اعلان الی ساعت ۱۰:۰۰ قبل از ظهر روز پنج شنبه مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۱۷ میباشد به آدرس ذیل ارایه نمایند. آفرهای نا وقت رسیده وانترنتی قابل پذیرش نمیباشد تضمین آفر بصورت پول نقد و یاتضمین بانکی 190,000 افغانی (یک صد و نود هزار افغانی) بوده

آدرس مندرجه فوق

مدیریت عمومی تدارکات اجناس، ریاست تدارکات،دهلیز ((د)، وزارت معارف - محمد جان خان وات، ده افغانان،کابل - افغانستان ۲۵۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

HEWAD DAILY
هیواد
سياسي - اقتصادي ورځپاڼه
پنجشنبه د ۱۳۹۸ کال د چنګاښ ۲۷ مه ۱۴۴۰ ق د ذوالقعدې ۱۵ مه د 18/7/2019

د فوټبال په نړېوال جام کې د افغانستان ځای معلوم شو

[illegible]

په فارياب کې د طالب قوماندان په ګډون ۱۹ وسله وال وژل شوي

[illegible]

ولسمشر غني د سعودي له شهزاده سره پر دوه اړخيزې همکارۍ خبرې کړې

ولسمشر له محمد بن سلمان سره په ټيليفوني تماس کې د سولې لپاره د سعودي پر رول، امنيتي مسايلو، تروريزم ضد جګړه او د سعودي عربستان بازارونو ته د افغاني توليداتو په برخه کې د ځنډونو ولرې کولو په اړه خبرې کړې دي

ولسمشر غني د سعودي عربستان له شهزاده او وليعهد محمد بن سلمان سره په افغانستان کې د سولې لپاره [illegible]

شوې خبرپاڼه کې راغلي، ولسمشر غني شپې په مابيام له محمد بن سلمان سره ټيليفوني تماس ونيولی ورسره يې د سولې لپاره د سعودي پر رول، امنيتي

مسايلو، تروريزم ضد جګړه او د سعودي عربستان بازارونو ته د افغاني توليداتو په برخه کې د ځنډونو لرې کولو په اړه خبرې کړې دي ولسمشر دغه راز له شهزاده بن سلمان سره په سيمه ييز اقتصادي اتصال کې د سعودي عربستان په رول هم ټينګار کړی سعودي عربستان هغه هېواد دی چې د افغانانو په مشرۍ او مالکيت يې د سولې له بهير ملاتړ کړی خو ورسره په څنګ کې داسې هم ويل کېږي چې سعودي د پاکستان په خېر له ترهګرو ډلو څخه قوي ملاتړ کوي، خو دواړو هېوادونو بيا تل دا تورونه رد کړي دي

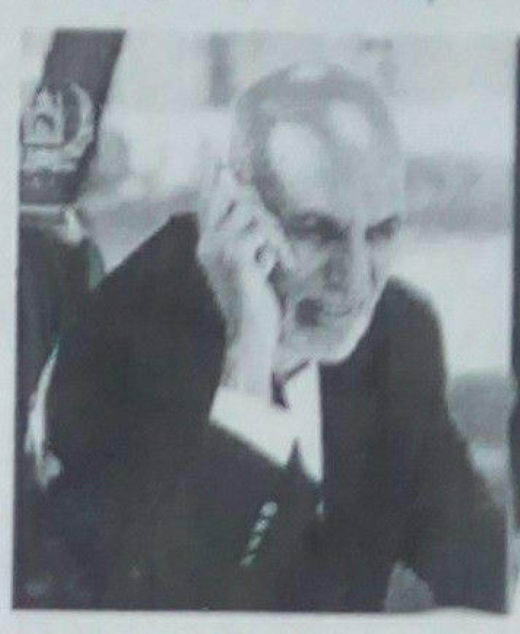

جمهوررئيس غني د شهيد بريد جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي جنازې ته درناوی وکړ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهوررئيس محمد اشرف غني پرون له ... ته په د مسوولينو له لوري پر وخت خپل حقونه او خدمات رسول کېږي او د شهيد

عرمي محکمې د يو مراسمو په ترڅ کې د شهيد بريد جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي جنازې ته، چې په تروريستي بريد کې شهيد شو، درناوی وکړ. جمهوررئيس غني په شهيد محمد داوودخان روغتون کې د شهيد بريد جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي ارواح ته د دعا پرمهال وويل، ... د هېواد هغه رښتيني او خدمتګار بچي خاورې ته سپارو، چې خپل ځان يې د هېواد دفاع او د نظام ساتنې ته وقف کړی و، خو ذليل دښمن په شهادت ورساوه. جمهوررئيس وويل، د شهيد احمدزي د شهادت له امله د ده درنې او محترمې کورنۍ له چې خپل نوميالی زوی هم د هېواد د خدمت په لار کې قرباني کوي او همدارنګه امنيتي ځواکونو او د افغانستان خلکو ته تسليت وايم. جمهوررئيس څرګنده کړه، زموږ ژمنه داده چې د شهيد احمدزي کورنۍ او اولادونو

احمدزي اولادونه ... د هېواد په لوړ رتبه پوځي ... د هېواد په نړۍ رنګه بيرغ پوښلې وه او د لښکرو قطعې منسوبينو په خپلو اوږو لېږدوله، ملنيا وکړه

هيڅ ترهګر به سرپورته کولو...

کانګرس ته په راپور کې ويلي چې داعش ولې په افغانستان کې ... [illegible]

سيما سمر تر ۱۸ کلونو وروسته له دندې لرې شوه

د ولسمشرۍ ماڼۍ ... ويلي، چې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کميسيون مشره ډاکټره سيما سمر له دندې لرې شوې ده. دغه سرچينې پرون امريکا غږ ته ويلي، چې ... په ځای بل څوک معرفي شي. دا په داسې حال کې ده چې افغان ولسمشر محمد اشرف غني، عبدالله عبدالله، سرور دانش، لوی څارنوال او د افغانستان قاضي القضات څه موده مخکې له څو تنو سره د بشري حقونو د خپلواک کميسيون د کمېشنرۍ لپاره مرکې کړې وې. سيما سمر له شاوخوا اتلسو کلونو راهيسې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کميسيون مشره وه

حکومت د ملکي تلفاتو د مخنيوي ګډه کمېټه جوړه کړه

ملي امنيت شورا د ... [illegible] ... حکومت د ملکي تلفاتو د مخنيوي لپاره ... ملي امنيت شورا سلاکار حمدالله محب له لوري ليکي، حکومت د ملکي تلفاتو د مخنيوي لپاره هر ډول ممکن ګامونه اخلي، خو طالبان بيا برعکس له ملکي وګړو څخه د سپر په توګه استفاده کوي او په لوی لاس تلفات اړوي ... دا په داسې حال کې ده چې په دې ورستيو کې د ... شپږو اونيو ... په زابل، غور او کندهار کې د ... بريد

او سړک غاړې ماين چاودنو کې د ډېرو ملکي تلفاتو راپورونه راغلي دي همدا راز په کابل او غزني کې وروستيو بريدونو هم وښوده چې د طالبانو په نسبت څرګونه چنده زيات ملکيان په کې زخمي شوي دي. په دې تر او تېره ورځ په کابل کې د يوناما دفتر له يکلو لوړيو وغونډل چې ملکي تلفات صفر کړي. دغه راز يې پر طالبانو غږ وکړ چې ښلي د سړک د غاړې ماينونه ړندې او ناقانونه وسلې دې چې اکثره تاوان يې ملکيانو ته اوړي

د سولې احتمالي هوکړه، پر ولسمشريزو ټاکنو اغېز...

چې د ارګ پر رسمي فيسبوک پاڼه خپره شوې، سالار ... شي زياته کړې: «انتخابات مهم دي. ځکه انتخابات د اساسي قانون له مخې يو ضروري پروسه ده او د افغانستان

محمد اشرف غني په دوو پړاوونو کې د سولې پر هوکړه ټينګار وکړ هغه وويل هيله‌مند دی چې ابتدايي توافق له انتخاباتو مخکې د سپټمبر تر لومړۍ نېټې پورې وشي

د انتخاباتو له خپلواک کميسيون سره مرستې ته هم دوام ورکوي. د جان بس په وينا ممکنه ده چې دواړه پروسې خوا په خوا مخ ته يوړل شي. د ترکيې له

رانلونکي. ولسمشر هغه که ... د سولې لپاره واک ... ځکه سوله سختې بريکړې، سختې ... او بايد ...

ورسي به د لومړي په وينا جامع هوکړه کېږي چې د افغان حکومت او طالبانو ترمنځ د مذاکراتو په نتيجه کې به ترلاسه کېږي، او ورسي به عملي کېږي. د ولسمشر

ټي ار ټي تلويزيون سره په خبرو کې ولسمشر محمد اشرف غني د پاکستان په اړه وويل، هغه هېواد ته په خپل وروستي سفر کې چې له پاکستاني چارواکو سره د مخامخ ... [illegible]

د افغانستان له ځنګلونو داعش ډله ...

[illegible]

په هر صورت له مؤقت حکومت ...

جوړېږي او حال دا چې د ولسمشر غني په خبره په افغانستان کې ثبات پېوازې د ولسوالو حکومتونو په پياوړتيا او ځښتليا سره منځته راتلی شي. ولسمشر زياته کړې که افغانستان د خلکو په رايه منتخب نظام ونه لري نو هېواد کې ثبات نه شي راتلی. دا په داسې حال کې ده چې د سولې د خبرو په لومړيو پړاوونو د ولسمشر غني د ملي امنيت شورا سلاکار حمدالله محب هم د زلمي خليلزاد د مذاکراتو له طرز څخه انديښنه څرګنده کړې وه او زياته کړې يې وه، نوموړی د سولې مذاکرات داسې مخته

وړي چې ترې معلومېږي دی د يوې معاملې په لټه کې دی بلکې په دې وروستيو کې داسې ګنګوسې دي چې د حنيف اتمر د ټاکنيزې ټلې غړی عمر زاخېلوال او د بهرنيو چارو وزارت پخوانی سياسي مرستيال د مؤقت حکومت د جوړېدو لپاره هڅې کوي او حامد کرزی د دغې خبرې ملاتړ کړی. بېکاری د ارګ يوې سرچينې ويلي، کله چې مايک پومپيو افغانستان ته په ناڅاپي سفر راغی، نو له مشرانو سره يې په غونډه کې حامد کرزي دا خبره وړانده که چېرې مؤقت حکومت جوړ شي

طالبانو په وردګو کې د سويډن کمېټې ...

په اعلاميه کې ويلي، په دغه ولايت کې يې ۷۷ مرکزونه لرل خو په شپږو ولسواليو کې د طالبانو د ګواښ له کبله څېل ۴۲ مرکزونه تړي ته د دغو روغتيايي مرکزونو نه ... روغتيايي خدماتو بندول په بېکاره ته بشري حقونو څخه د طالبانو د سرغړونې په معنا دي طالبانو لا په دې اړه څه نه دي کړي، خو دغې ډلې لږ دي ... [illegible]

بهرني لنډ خبرونه

پر ترکيه د اف ۳۵ دوله الوتکو د پلور معامله

د امريکا ولسمشر ټرمپ په دې اړه چې امريکا نه شي کولای پر ترکيې د «اف-۳۵» جټ جنګي الوتکې وپلوري، ځکه ترکيې د روسيې د هوايي مدافعي «ايس-۴۰۰» توغنديو د پېرلو پرېکړه کړې، خواشيني څرګنده کړې ده. ټرمپ دغه څرګندونې ورمه ورځ د کابينې له غونډې مخکې وکړې، خو نوموړي د هغو بنديزونو په اړه چې په دې خاطر يې پر انقرې د لګولو ګواښ کړی، څه ونه ويل. ټرمپ وويل، دا عادلانه نه ده چې امريکا پر ترکيې د دغو الوتکو د پلورلو معامله لغوه کړې او پخوانی ولسمشر بارک اوباما يې ګرم وباله

اورزولا فن در لاين د اروپايي کمېسيون مشره شوه

اروپايي پارلمان د جرمني پخوانۍ دفاع وزيره اورزولا فن در لاين د اروپايي کمېسيون د راتلونکي مشرې په توګه تائيد کړه. نوموړې لومړنۍ ښځينه مشره ده، چې د اروپايي ټولنې پر دې مهمه څوکۍ ټاکل کېږي. ورمه ورځ د ۷۵۱ کسيز اروپايي پارلمان غړيو د جرمنۍ دې منځلارې ښي اړخي سياستوالې ته د اروپايي کمېسيون د مشرتابه لپاره ۳۸۳ مثبتې رايې ورکړې، ۳۲۷ رايې يې مخالفې وې او ۲۲ رايې هم ممتنع وې چې په دې توګه نوموړې د پام وړ مخالفت سربېره پر دې څوکۍ تائيد شوه.

ايران: د تېلو له بهرنۍ کښتۍ سره يې مرسته کړې

ايران وايي د تېلو له بهرنۍ کښتۍ سره يې په هرمز تنګي کې مرسته کړې، خو امريکا اندېښنه ښودلې، چې ايران دغه کښتۍ نيولې ده ... [illegible]

د ټرمپ د څرګندونو په اړه د استازيو پرېکړه‌ليک

[illegible]

ترکيه له روسيې سره په ګډه نوي توغندي جوړوي

[illegible]

دوه ميلياړده انسانان له خوندي خوړو بې برخې دي

[illegible]

کتونکې ډله
شاولي فرار
سيدموسف ...
رفيع الله ...
محمد يونس نيازي
مير مسجدي عزيزي
حبيب الرحمن ابراهيمي
نعمت الله امين زي

د دولتي ورځپاڼو رييس	فريد احمد فرهنګ	۰۷۰۴۰۰۸۰۸۰
مسؤل مدير	احمد زلمی شهباز	۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۰۳۰
مسوول سکرتر	شيرمحمد نظري	۰۷۸۸۵۰۳۳۷۱
ډيزاين	احمدشاه سخي	۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښناليک: hewad1948@gmail.com

Farid Ahmad Farhang, Head of Govt. Dailies
Editor-in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳ _ ۰۲۰۲۳۰۰۲۳۷
چاپځای: د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سايت www.dailies.gov.af

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library